
Hoofdlijnen Afvalfonds Plan van Aanpak verhoging inzameling plastic drankflessen

Stichting Afvalfonds Verpakkingen
2 oktober 2023

Stichting Afvalfonds Verpakkingen
T.a.v. mevrouw Klein Lankhorst
Overgoo 13
2266 JZ Leidschendam

Onderwerp: Hoofdlijnen Afvalfonds Plan van Aanpak verhoging inzameling plastic drankflessen
Datum: 02-10-2023

Dr. Paul Nillesen
+31 6 10 03 87 14
paul.nillesen@PwC.com

Geachte mevrouw Klein Lankhorst,

Voor u ligt het 'Hoofdlijnen Afvalfonds Plan van Aanpak verhoging inzameling plastic drankflessen' (hierna Plan van Aanpak) conform onze afspraken vastgelegd in de opdrachtbevestiging en eventuele addenda d.d. 24 augustus 2023. PwC Strategy& heeft dit Plan van Aanpak opgesteld in opdracht van het Afvalfonds. Het Plan van Aanpak is uitdrukkelijk een Plan van Aanpak van Afvalfonds, en niet van PwC Strategy&, en is opgesteld naar aanleiding van het verzoek van de Inspectie Leefomgeving & Transport (ILT). Zie de appendix voor een toelichting op de scope en proces van het onderzoek (e.g. reikwijdte van het onderzoek, beschikbaarheid en kwaliteit van informatie).

Het Plan van Aanpak richt zich op het verhogen van de inzameling van plastic drankflessen om de doelstelling te realiseren. Het Plan van Aanpak schetst de kaders en richting. Hierin wordt antwoord gegeven op de vragen: Wat zijn de oorzaken van te lage inzameling? Aan welke knoppen kan gedraaid worden om inzameling te verhogen? Welke oplossingsrichtingen zijn denkbaar? Welke initiatieven zijn al in gang gezet om inzameling te verhogen? Wat kan van andere landen worden geleerd? Als vervolg op het hoofdlijnen Plan van Aanpak wordt een gedetailleerd Plan van Aanpak uitgewerkt. Hierin ligt de focus op het verdiepen van de probleemanalyse, toevoegen van case studies en het selecteren en uitwerken van nieuwe initiatieven tot een concreet en volledig programma plan.

Dit document is strikt vertrouwelijk en alleen voor u bedoeld. Het mag alleen met derden worden gedeeld na onze schriftelijke toestemming. Wij accepteren geen aansprakelijkheid (ook niet voor nalatigheid) richting enige andere partij dan u of voor enig ander gebruik van dit document dan waarvoor het bedoeld is.

Heeft u nog vragen? Neemt u dan gerust contact met mij op.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Advisory N.V.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Paul Nillesen', written over a light blue horizontal line.

Dr. Paul Nillesen
Partner

PricewaterhouseCoopers Advisory N.V.
Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR
Amsterdam, Netherlands

INHOUDSOPGAVE

- Context
- Initiële probleemanalyse
- Lopende initiatieven
- Case study Noorwegen
- Vervolgstappen
- Samenvatting
- Appendix

CONTEXT

Bij de invoering van statiegeld op kleine flesjes waren een landelijk dekkend systeem en een vergoeding gebaseerd op innamekosten belangrijke uitgangspunten

Blauwdruk uitbreiding statiegeldsysteem (PET klein) – uitgangspunten

Zowel grote als kleine PET flessen vallen binnen **hetzelfde systeem**

Er is **één landelijk dekkend inzamelsysteem** zonder eilandoplossingen

Verplichte inname locaties ontvangen een **kostenreflectieve handlingvergoeding** voor de gemaakte innamekosten

De blauwdruk voor de uitbreiding vormt de basis voor het huidige systeem van kleine plastic flesjes

Blauwdruk uitbreiding statiegeldsysteem (PET klein) – samenvatting

Duurzaamheid

- Gebruik van het (deels) **lege retourtransport van Producenten/ Importeurs (PI)** om duurzaamheid, kosten en klantvriendelijkheid te verbeteren
- **Materiaaleigendom blijft bij de producent**, waardoor het materiaal ingezet kan worden voor nieuwe plastic flesjes

Logistiek

- Retail en groothandels vervoeren flessen van inname locatie naar **eigen distributiecentrum (DC) via retourtransport**
- Gecompacteerd volumes worden geteld bij inname
- Extra tel- & sorteerstap nodig bij niet gecompacteerd flessen

Uitvoering

- Private **uitvoeringsorganisatie** wordt **ondergebracht bij Stichting Afvalfonds**
- Algemeen Verbindende Verklaring (AVV)
- Not-for-profit organisatie

Bedrag

- Statiegeld van **€15 cent op kleine PET** flessen
- Statiegeld van **€25 cent op grote PET** flessen

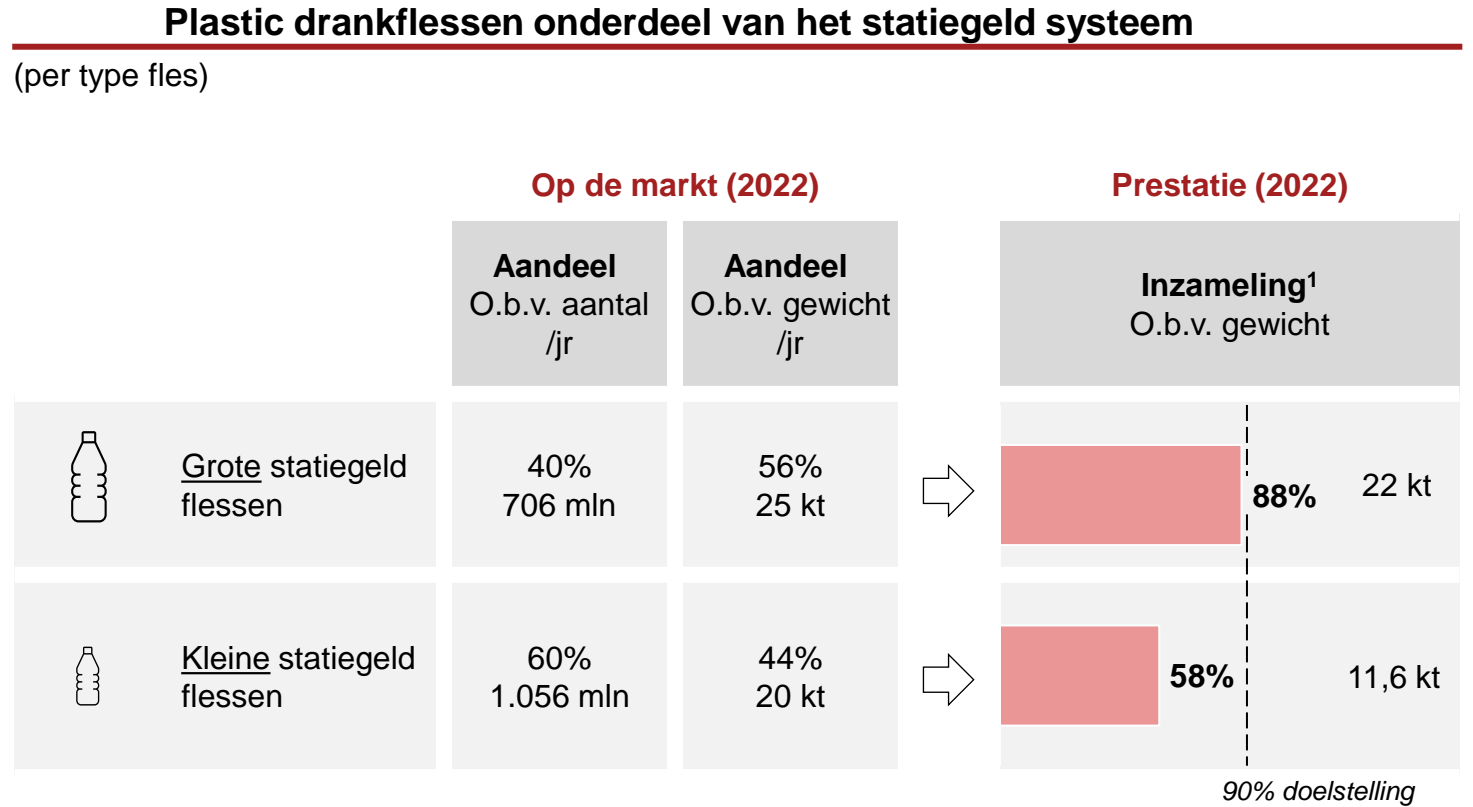
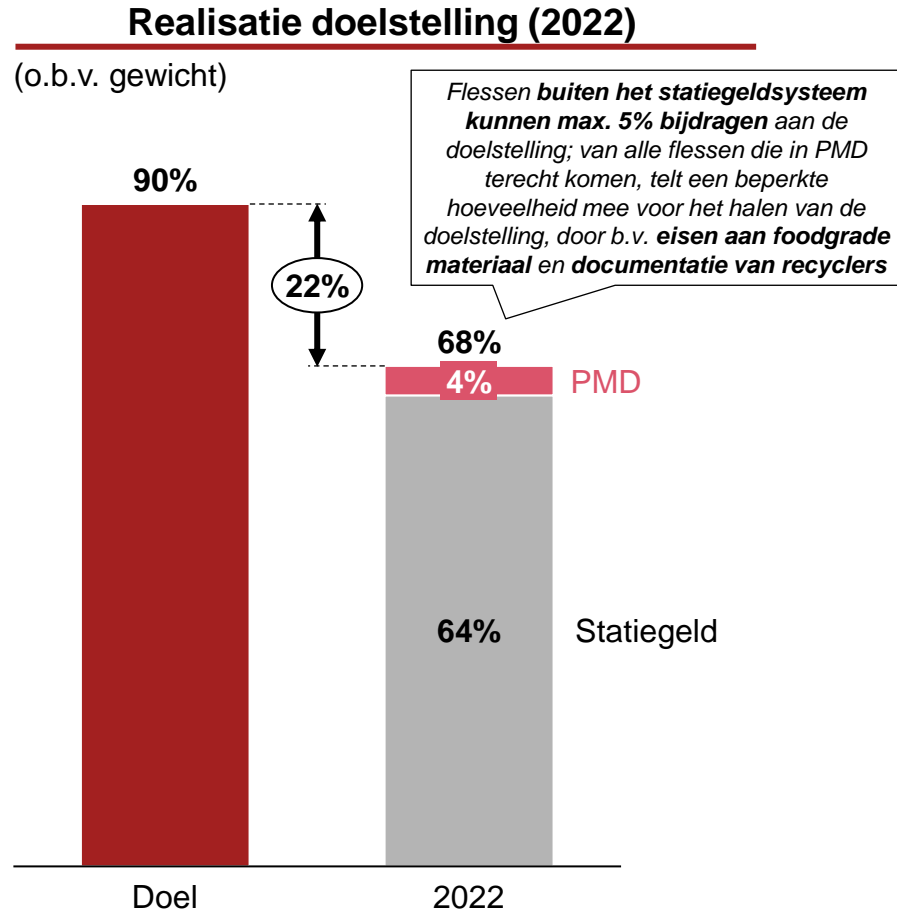

Inname locaties

- **Inname locaties** bij grote supermarkten¹, treinstations met verkooppunt, tankstations langs de snelweg en grote cateraars
- **MKB en overige verkooppunten kunnen inname locaties faciliteren**

Inzameling 2022 blijft nog achter bij wettelijke norm: een stijging van 22%-punt is nodig om de inzameldoelstelling op plastic drankflessen van 90% te realiseren

Realisatie doelstelling plastic drankflessen

¹⁾ De inzamelingspercentages zijn alleen gebaseerd op drankflessen binnen het statiegeldsysteem. De 68% realisatie van de doelstelling neemt ook de plastic flessen buiten het statiegeldsysteem mee en is dus niet een sommatie van de inzamelingspercentages. Bron: Staatsblad NL (2020,122); Afvalfonds, Rijkswaterstaat zwerfafvalmonitor

Dit document is het hoofdlijnen Plan van Aanpak, waarin focus ligt op de initiële probleemanalyse, case study Noorwegen en lopende initiatieven; detaillering volgt

Plan van Aanpak (PvA) verhoging inzameling plastic drankflessen¹

Het Programma plan is onderdeel van Plan van Aanpak. Hierin staan de uit te voeren initiatieven voor het verhogen van de inzameling zijn uitgewerkt

Plan van Aanpak

In hoofdlijnen Plan van Aanpak zijn onderdelen van Plan van Aanpak uitgewerkt

Focus hoofdlijnen PvA

1 Analyse naar oorzaken

Probleemanalyse p. 9-21

- Wat zijn oorzaken van te lage inzameling van plastic flessen via het statiegeldsysteem?
- Aan welke knoppen kan gedraaid worden om inzameling te verhogen?

2 Case studies p. 29-37

- Welke lessen kunnen getrokken worden van de inrichting van het statiegeldsysteem in Noorwegen? (Malta en Litouwen worden nog toegevoegd²)

input voor de longlist van initiatieven

Focus hoofdlijnen PvA

3 Programma plan

Lopende initiatieven p.22-28

- Welke initiatieven zijn al in gang gezet om inzameling van plastic flessen te verhogen?
- Welke oorzaken van te lage inzameling worden hiermee geadresseerd? Welke nog niet?

4 Nieuwe initiatieven p. 38-46

- Welke nieuwe initiatieven zijn denkbaar om inzameling verder te verhogen?
- Op welke initiatieven kan het beste worden ingezet om de inzamelingsdoelstelling te realiseren?
- Hoe worden initiatieven in Programma plan vertaald? Hoe wordt plan geoperationaliseerd?
- Hoe wordt de ILT op de hoogte gehouden van voortgang? (dashboard met relevante 'metrics')

INITIËLE PROBLEEMANALYSE

Drie draaiknoppen beïnvloeden de inzameling van plastic drankflessen; deze dienen als basis voor de initiële probleemanalyse

Draaiknoppen

1 Infrastructuur en logistiek

Infrastructuur en logistiek zijn nodig om statiegeldproducten in te nemen, te transporteren, te verwerken, en te registreren

&

2 Consumentengedrag

Consumenten beïnvloeden de hoeveelheid ingezamelde drankflessen door deze in te leveren voor statiegeld of bij het PMD of restafval te doen

&

3 Scope systeem

De ingezamelde hoeveelheid hangt af van scoping van het systeem; b.v., welke flessen op te nemen in het statiegeldsysteem

Welk deel van de flessen wordt door infrastructuur en logistiek niet ingenomen?

A Beschikbaarheid innamepunten:
Beschikbaarheid van RVM's of donatiebakken op verschillende locaties

B Rejects & logistiek:
Rejects bij innamepunten; logistiek statiegeldflessen naar het telcentrum en PMD-stroom; digitale infrastructuur om flessen te administreren voor de doelstelling

Welk deel van de consumenten vertoont niet het gewenste inlevergedrag?

A Perceptie:
Kennis consumenten over statiegeldflessen, innamepunten en het afvalsysteem

B Motivatie en gewoonte:
Consequent gedrag; algemene normen; impact op milieu en maatschappij

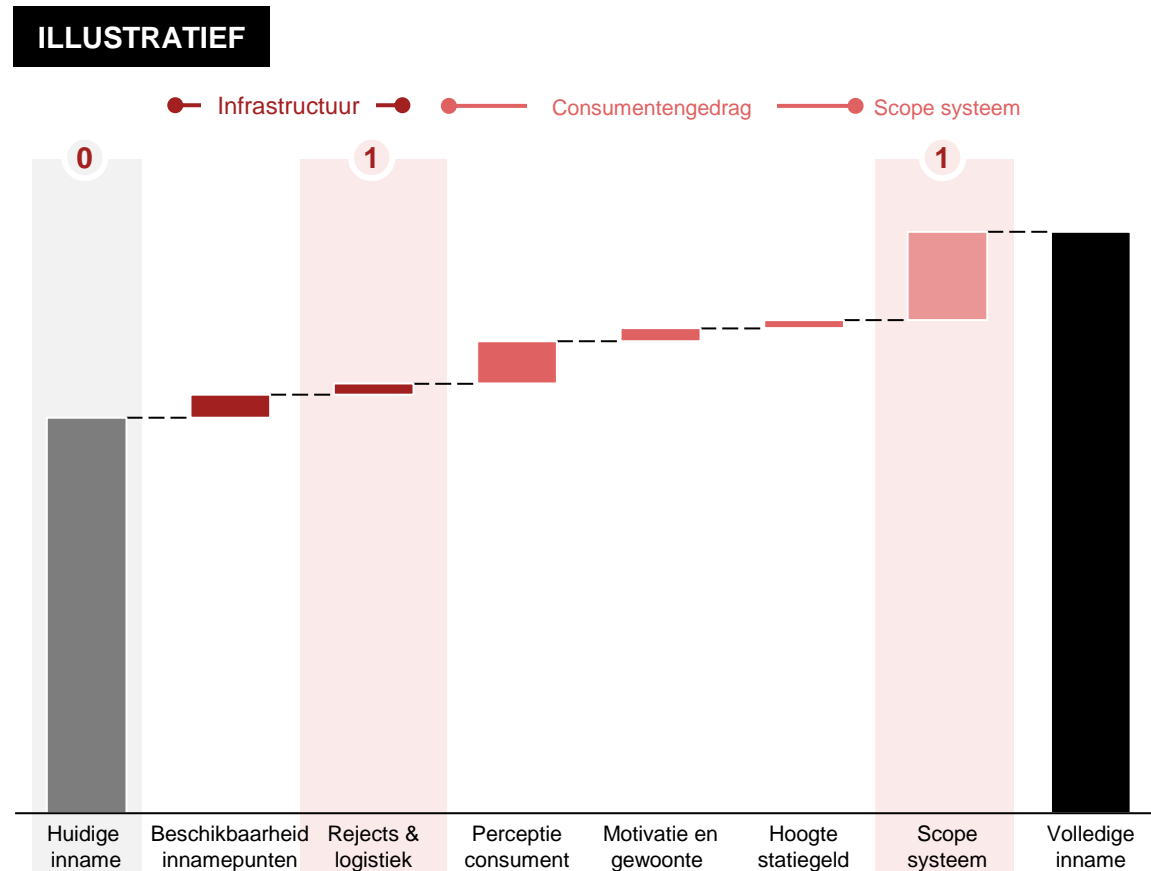
C Statiegeld:
Teruggave en hoogte statiegeld als prikkel voor consumenten om drankflessen in te leveren

Welk deel van de flessen kan door scoping niet bijdragen aan de doelstelling?

A Scope systeem
Scoping over welke plastic flessen binnen het statiegeldsysteem vallen

Innamedata vormt de basis voor de initiële kwantificering van de huidige inname en de mogelijk misgelopen inzameling a.g.v. rejects & logistiek en scope systeem

Aanpak probleemanalyse (1/2)

0 Stap 0: Kwantificering huidige inname

Uitgangspunt voor de analyse is de innamedata gemeten over 2022. *Noot: de prestatie in 2023 is mogelijk afwijkend (mede door de impact van lopende initiatieven en de invoering van blik). De daadwerkelijke huidige gap kan in realiteit afwijken van de 22%-punt zoals weergegeven in deze analyse*

1 Stap 1: Kwantificering rejects & logistiek en scope systeem

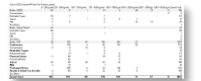
Vervolgens wordt **op basis van gemeten inname- en aanvullende afvaldata** gekwantificeerd hoeveel plastic drankflessen verloren gaan via rejects & logistiek en scope systeem.

- A Rejects & logistiek:** Inschatten % plastic flessen dat na afgifte door consument niet wordt meegeteld met de doelstelling:
  - Inschatten % **rejects beschadigde flessen**
  - Inschatten % **storing RVM's**
  - Inschatten % **rejects bij donatiebakken**
- B Scope systeem:** Inschatten % plastic flessen dat door scoping keuzes niet meegeteld worden voor de doelstelling:
  - Inschatten % plastic **flessen binnen statiegeldsysteem**
  - Inschatten % plastic **flessen via andere stromen**

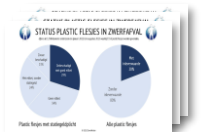
Bronnen:

Afvalfonds datasets

GlobalData

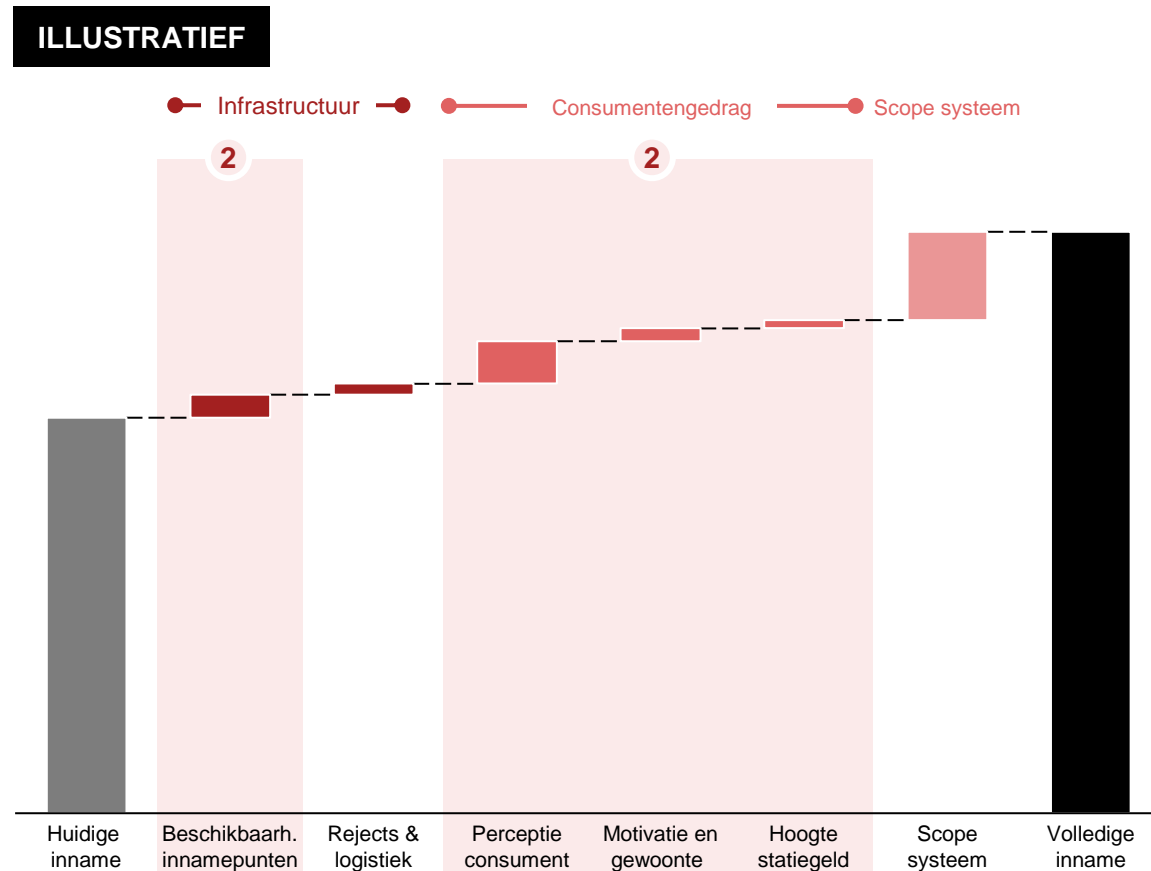

Onderzoek Zwerfinator

*Probleemanalyse is gebaseerd op bestaande onderzoeken
Uitkomsten veranderen mogelijk op basis van nieuwe onderzoeken*

De overige misgelopen inzameling is verdeeld over de resterende draaiknoppen op basis van extrapolatie van recente consumentenonderzoeken

Aanpak probleemanalyse (2/2)

2 Verdeling overige misgelopen inzameling

Als tweede stap wordt de overige misgelopen inzameling verdeeld over de verschillende vormen consumentengedrag en beschikbaarheid innamepunten. Hiervoor zijn de **resultaten van consumentenonderzoeken geëxtrapoleerd**:

- A Consolideren vragen uit consumentenonderzoeken**
  - Drie consumentenonderzoeken zijn **samengevoegd tot één vragenlijst** m.b.t. inlevergedrag
  - Hierbij is per onderzoeksvraag genoteerd **welk deel van de consumenten het eens of oneens** was
- B Plotten onderzoeksvragen op draaiknoppen**
  - Draaiknoppen zijn uitgewerkt in **onderliggende oorzaken**
  - Onderzoeksvragen zijn zo specifiek mogelijk **geplot op de oorzaken**
- C Inschatten bijdrage aan misgelopen inzameling**
  - **Per oorzaak wordt het overkoepelende % eens of oneens bepaald** door het gemiddelde te nemen van de antwoorden op de bijbehorende vragen; de percentages geven een weging aan en tellen niet op tot 100%
  - Hiermee is per oorzaak een weging ingeschat die een **initiële richting** geeft voor de misgelopen inzameling per type consumentengedrag

Bronnen:

Motivacion
(n = 1.262)

1-meting blik
(n = 1.006)

EY Parthenon
(n = 1.820)

*Probleemanalyse is gebaseerd op bestaande onderzoeken
Uitkomsten veranderen mogelijk op basis van nieuwe onderzoeken*

Een eerste beeld van mogelijke oorzaken ontstaat door voor elke stap onderzoeksvragen op te stellen en deze te onderzoeken

Segmentatie probleemanalyse

Totale gap	Draaiknop	Hypothese level 2	Hypothese level 3	Hypothese level 4	
Totale gap	Welk deel van de flessen wordt door inadequate infrastructuur en logistiek niet ingenomen?	Welk deel van de flessen wordt door beschikbaarheid innamepunten niet ingeleverd?	Welk deel van de flessen wordt per locatie geconsumeerd? Welk deel van de flessen wordt per locatie niet ingeleverd? Welk deel van de flessen wordt per locatie meegenomen naar huis?	'thuis', 'werk', 'vrije tijdslocaties', 'openbare plekken', 'auto', 'onderwijs', 'OV' 'thuis', 'werk', 'vrije tijdslocaties', 'openbare plekken', 'auto', 'onderwijs', 'OV'	
		Welk deel van de flessen wordt door de inname infrastructuur niet geaccepteerd?	Welk deel van de flessen wordt niet geaccepteerd door de RVM's? Welk deel van de flessen wordt niet geaccepteerd via donatiebak? (telcentra)	'thuis', 'werk', 'vrije tijdslocaties', 'openbare plekken', 'auto', 'onderwijs', 'OV' Hoeveel zwerfafval wordt geweigerd op basis van barcode, materiaal of gewicht? Hoeveel consumentafval wordt geweigerd op basis van barcode, materiaal of gewicht? Hoeveel producten worden geweigerd door een volle/vastlopende machine? Hoeveel afgewezen producten worden alsnog ingeslikt?	
		Welk deel van de ingenomen flessen draagt niet bij aan de inname doelstelling?	Welk deel van de ingenomen statiegeldflessen wordt uiteindelijk niet meegeteld? Welk deel van de opgehaalde overige stromen (PMD/PD) wordt uiteindelijk niet verwerkt?	Welk deel van de ingeleverde flessen gaat verloren tijdens transport, opslag etc.? Voor welk deel van de ingeleverde flessen komt de dossiervorming niet rond? Voor welk deel van de verwerkte flessen komt de dossiervorming niet rond? Welk deel van de overige stromen mag niet meegeteld worden voor de doelstelling? (wet)	
		Hoeveel consumenten weten welk gedrag zij moeten vertonen?	Hoeveel consumenten weten niet welke producten zij kunnen inleveren voor statiegeld? Hoeveel consumenten weten niet bij welke infrastructuur zij statiegeld kunnen inleveren? Hoeveel consumenten verwarren de recyclepotentie van verschillende verwerkingsstromen?	Hoeveel consumenten weten niet dat zij grote flessen voor statiegeld kunnen inleveren? Hoeveel consumenten weten niet dat zij kleine flessen voor statiegeld kunnen inleveren? Hoeveel consumenten weten niet dat zij producten kunnen inleveren bij RVM's? Hoeveel consumenten weten niet dat zij producten kunnen inleveren bij donatiebak?	
			Hoeveel consumenten hebben de intentie om gewenst gedrag te vertonen?	Hoeveel consumenten zien de handeling recyclen als teveel moeite? Hoeveel consumenten worden financieel niet geprikkeld door de hoogte van het statiegeld?	Hoeveel consumenten zien de handeling inleveren thuis als teveel moeite? Hoeveel consumenten zien de handeling inleveren buitenshuis als teveel moeite? Hoeveel consumenten worden niet geprikkeld door de teruggave van statiegeld? Hoeveel consumenten worden niet geprikkeld door de hoogte van statiegeld?
				Hoeveel consumenten zijn gemotiveerd om gewenst gedrag te vertonen?	Hoeveel consumenten zien recyclen niet als de algemene norm? Hoeveel consumenten zien niet in dat recyclen bijdraagt aan milieu en maatschappij?
	Hoeveel consumenten hebben het patroon om gewenst gedrag te vertonen?			Hoeveel consumenten hebben niet de gewoonte/routine om producten in te leveren? Hoeveel consumenten worden beïnvloed door externe prikkels om niet in te leveren?	Hoeveel consumenten hebben 'home' niet de gewoonte om flessen in te leveren? Hoeveel consumenten hebben 'out of home' niet de gewoonte om flessen in te leveren? Hoeveel consumenten worden thuis beïnvloed door prikkels om in te leveren? Hoeveel consumenten worden buitenshuis beïnvloed door prikkels om in te leveren?
	Welk deel van de flessen kan door scoping keuzes niet bijdragen aan de doelstelling?		Welk deel van de drankflessen doet mee met het statiegeldsysteem?	Welk deel van de flessen wordt verwerkt via het statiegeldsysteem?	Welk deel mag verwerkt worden tot foodgrade recyclelaaf? (% statiegeld producten) Welk deel van de statiegeldproducten wordt ingenomen?
			Welk deel van de weggegooide drankflessen kan bijdragen aan de recycle doelstelling?	Welk deel van de flessen wordt verwerkt via het van brongescheiden afval? (PMD) Welk deel van de flessen wordt verwerkt via het van brongescheiden bedrijfsafval? (PD) Welk deel van de flessen wordt verwerkt via het van nagescheiden afval?	Welk deel mag verwerkt worden tot foodgrade recyclelaaf? (regelgeving doelst.) Welk deel wordt als brongescheiden afval teruggewonnen? Zie bovenstaande (PMD) Zie bovenstaande (PMD)
		Welk deel van de drankflessen wordt netto geëxporteerd?		Welk deel van de flessen van de drankflessen wordt netto geëxporteerd door bedrijven? Welk deel van de flessen wordt netto geëxporteerd door particulieren?	

De initiële probleemanalyse heeft twee doorsnedes: oorzaken verlies flesjes en misgelopen inzameling per locatie

Additioneel perspectief op de misgelopen inzameling (Initiële inzichten)

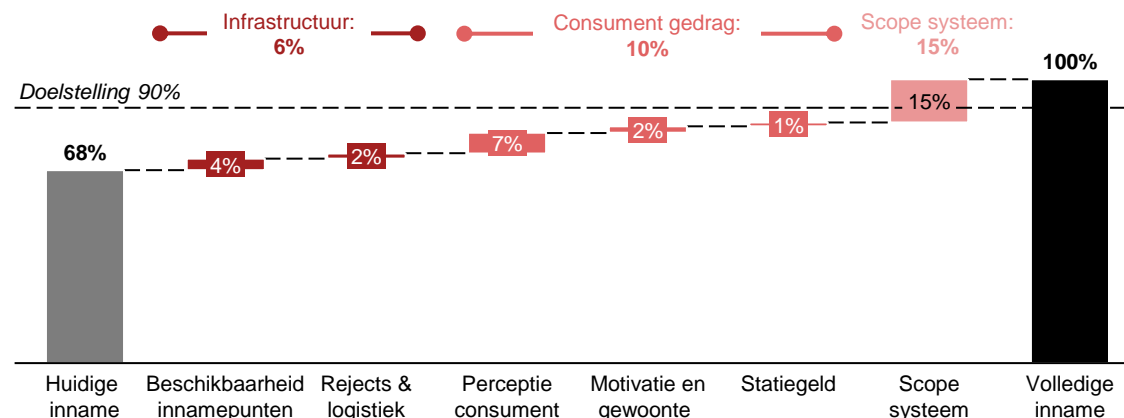
Oorzaken verlies flesjes

(p. 15-19)

Kwantificering van oorzaken voor de misgelopen inzameling voor de doelstelling

1

- **Infrastructuur:** Beschikbaarheid en rejets innamepunten; en logistiek na inname
- **Consumentengedrag:** Perceptie, motivatie en gewoonte van consumenten; en de hoogte van statiegeld
- **Scope systeem:** Drankflessen buiten statiegeldsysteem en toegestane bijdrage aan doelstelling van overige afvalstrome

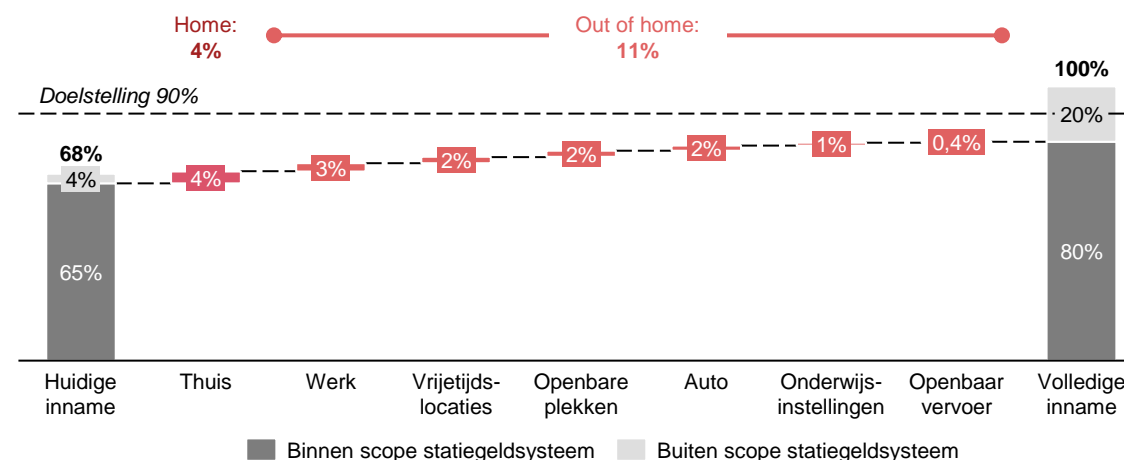
Misgelopen inzameling kleine flesjes per locatie

(p.20-21)

Opdeling van misgelopen inzameling per locatietype; met deze inzichten kunnen innamepunten gericht bijgeplaatst worden

2

- **Home:** Misgelopen inzameling van statiegeldflessen die thuis worden geconsumeerd
- **Out of home:** Misgelopen inzameling van statiegeldflessen die buitenshuis worden geconsumeerd

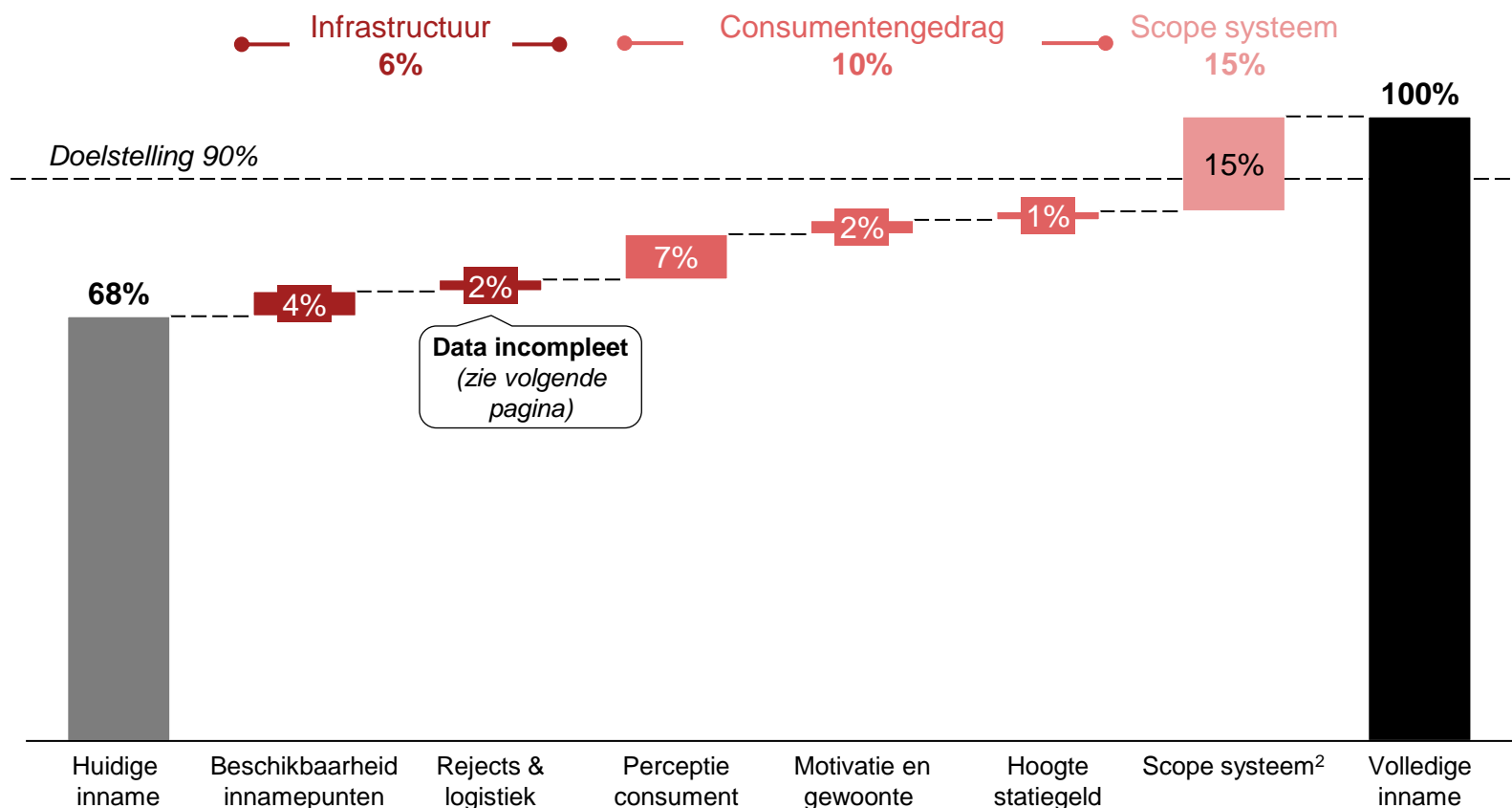

Er lijkt geen eenduidige oorzaak van inzamelverlies: Alle draaiknoppen dragen bij aan de misgelopen inzameling en meer onderzoek is nodig om bevindingen aan te scherpen

Misgelopen inzameling per draaiknop (initiële inzichten)

RESULTATEN O.B.V. INITIËLE INZICHTEN – VERVOLGONDERZOEK NODIG OM RESULTATEN AAN TE SCHERPEN EN VALIDEREN

Geschat volume dat niet wordt ingeleverd per draaiknop¹, %

Toelichting

Infrastructuur:

- Mogelijk wordt ~4% van de flesjes niet ingeleverd vanwege de **beschikbaarheid van innamepunten**
- Momenteel is er **beperkt zicht op flesjes** die verloren gaan **na inname of door het afwijzen van flesjes**

Consumentengedrag:

- Perceptie van consumenten** lijkt ervoor te zorgen dat 7% van de flesjes niet wordt ingeleverd; zij weten waarschijnlijk niet **welke flessen** statiegeld hebben, **welke innamepunten** er zijn, of **hoe afvalstromen** worden verwerkt
- Eerste resultaten duiden erop dat mogelijk 1% van de flesjes niet wordt ingeleverd door consumenten door **de hoogte van het statiegeld**

Scope statiegeldsysteem:

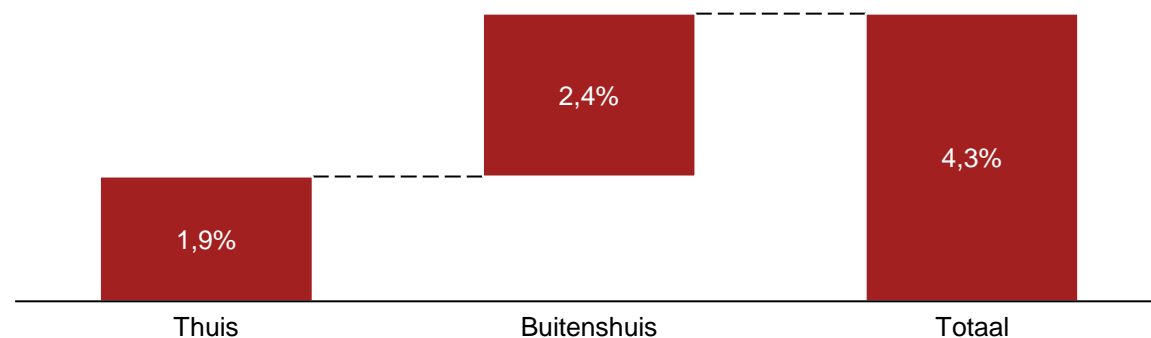
- De doelstelling van 90% lijkt op basis van deze initiële inzichten niet haalbaar met de **huidige scope** van het statiegeldsysteem;
  - 80%** van de plastic flessen is **onderdeel** van het statiegeldsysteem
  - Max. 5%** mag **meetellen** uit de overige afvalstromen

Plastic flessen worden deels niet ingeleverd door gebrek aan innamepunten; tevens wordt een deel van de flessen niet geaccepteerd of juist geadministreerd

Deep dive: Infrastructuur (initiële inzichten)

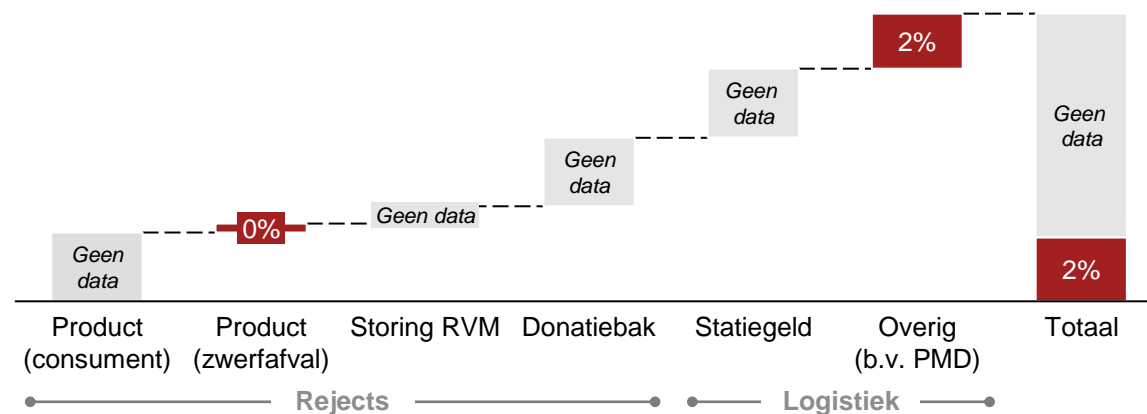
RESULTATEN O.B.V. INITIËLE INZICHTEN – VERVOLGONDERZOEK NODIG OM RESULTATEN AAN TE SCHERPEN EN VALIDEREN

Misgelopen inzameling door gebrek aan innamepunten¹, %

- Waarschijnlijk wordt **~4% van de flessen** niet ingeleverd door de **beschikbaarheid van innamepunten**. Door het **toevoegen van additionele punten** (draaiknop infrastructuur) kan dit percentage verder omlaag worden gebracht
- Consumenten vinden het mogelijk **makkelijker om statiegeldproducten in te leveren die thuis geconsumeerd zijn** t.o.v. buitenshuis

Misgelopen inzameling door rejets of inname logistiek², %

- **<1%** van alle plastic drankflessen zijn vermoedelijk **zwerfafval statiegeldflessen die worden geweigerd** door RVM's vanwege beschadigde verpakking of etiket
- Retailers hebben **geen deelbare data beschikbaar over het % rejets of storings bij RVM's**; dit is mogelijk een oorzaak voor misgelopen inzameling
- **Rejets donatiebak zijn lastig te schatten**: 15% uit donatiebakken wordt uiteindelijk niet verwerkt - dit bestaat deels uit niet-statiegeld flessen
- Geen éénduidige data beschikbaar over **statiegeldflessen die na inname niet worden verwerkt** als gevolg van verliezen tijdens b.v. transport en opslag
- **Flessen buiten het statiegeldsysteem** mogen maximaal 5% bijdragen aan de doelstelling; hiervan telt **~2% niet mee omdat recyclers mogelijk niet adequaat rapporteren** over hun product en/of verwerking

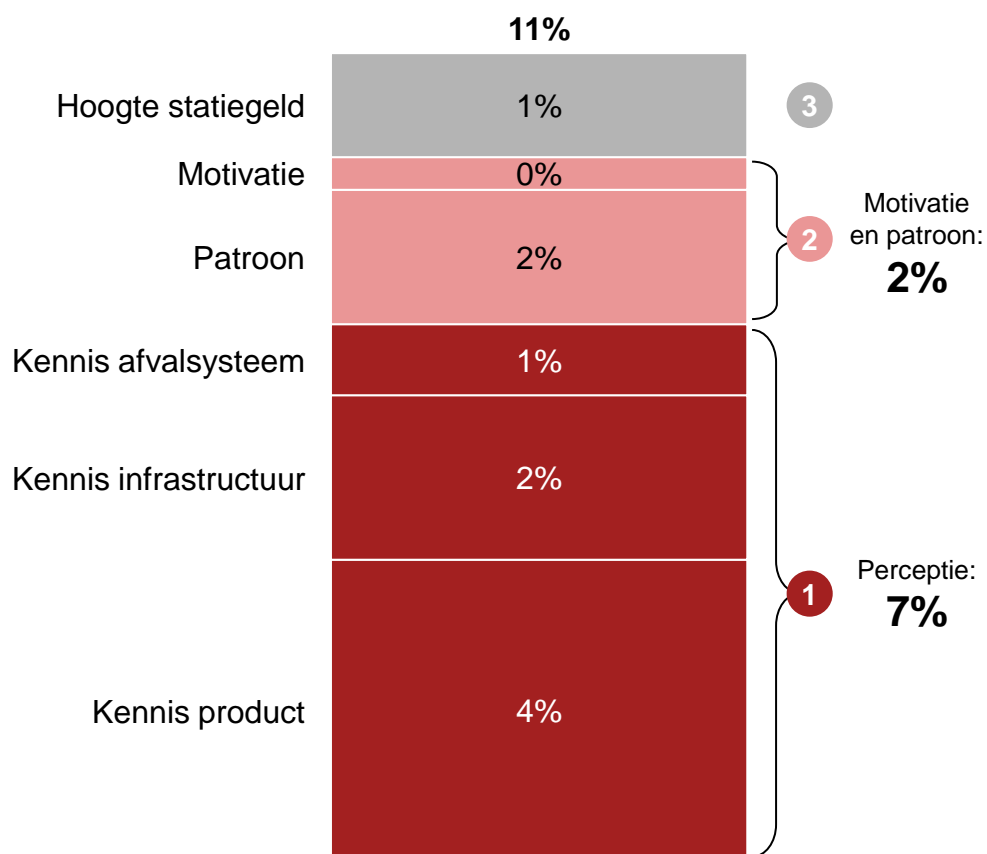

Waarschijnlijk veroorzaakt gebrek aan kennis bij consumenten over systeem, infrastructuur en producten een deel van de misgelopen inzameling

Deep dive: Consumentengedrag (initiële inzichten)

RESULTATEN O.B.V. INITIËLE INZICHTEN – VERVOLGONDERZOEK NODIG OM RESULTATEN AAN TE SCHERPEN EN VALIDEREN

Misgelopen inzameling per type consumentengedrag, %

Hoofdlijnen Afvalfonds Plan van Aanpak verhoging inzameling plastic drankflessen Strategy&

1) Bijvoorbeeld Tomra – Rewarding recycling. Bronnen: Motivaction – Drivers en voorkeuren voor het inleveren van kleine PET-flessen, EY Parthenon – Uitbreiden statiegeld, Statiegeld Nederland – 1-meting blik

3 Hoogte statiegeld:

- Mogelijk ziet ~1% van de consumenten de **hoogte van statiegeld** als reden om geen plastic flesjes in te leveren; **additioneel onderzoek is echter nodig** omdat sommige externe studies¹ de hoogte van het statiegeld zien als een belangrijke factor voor inlevergedrag
- Het aanpassen van statiegeld vergt een **grootschalige aanpassing van EAN-codes** en legt **extra druk op de portemonnee** van de consument

2 Motivatie en patroon:

- Waarschijnlijk zijn bijna alle consumenten **gemotiveerd** om statiegeldflessen in te leveren; ze zien het inleveren als de **algemene norm** en erkennen **waarde voor milieu en maatschappij**
- Mogelijkerwijs hebben niet alle consumenten **het patroon** om flessen in te leveren – consumenten doorbreken dit door **herhaaldelijk juist te handelen**

1 Perceptie:

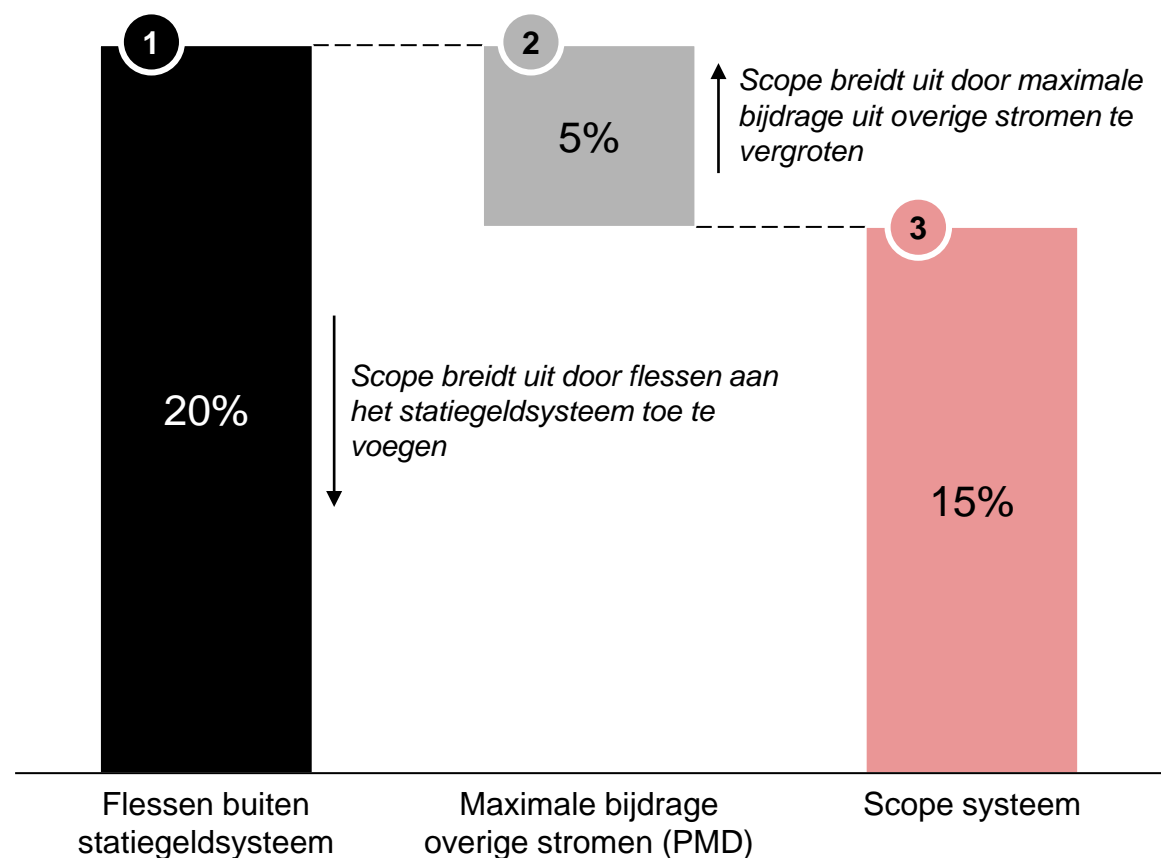
- Wellicht ontstaat ruim de helft van misgelopen inzameling a.g.v. consumentengedrag door **gebrek aan kennis** over statiegeldproducten, infrastructuur, en het afvalverwerkingssysteem
- Voor ~30% consumenten kan het onduidelijk zijn **welke grote en kleine PET-flessen** zij kunnen inleveren, met misvattingen over o.a. sap flessen
- Daarbij weet potentieel ~5% **niet waar zij hun flessen kunnen inleveren**

Misgelopen inzameling is deels gedreven door scope van het statiegeldsysteem: Niet alle drankflessen vallen binnen dit systeem en bijdrage uit andere stromen is gemaximeerd

Deep dive: Scope systeem (initiële inzichten)

RESULTATEN O.B.V. INITIËLE INZICHTEN – VERVOLGONDERZOEK
NODIG OM RESULTATEN AAN TE SCHERPEN EN VALIDEREN

Beperking innamevolume als gevolg van scope systeem, %

Hoofdpijnen Afvalfonds Plan van Aanpak
verhoging inzameling plastic drankflessen
Strategy&

Bron: Afvalfonds - Inzameldoelstelling statiegeld kunststof flessen

1 Flessen buiten statiegeldsysteem:

- ~20% van alle plastic drankflessen op de markt is **geen onderdeel van het statiegeldsysteem**
- **Toevoegen van flessorten** aan het systeem heeft daarom potentie om het innamepercentage te verhogen

2 Maximale bijdrage overige stromen:

- Momenteel mag **max. 5% van de inzameling via andere stromen** zoals PMD meegeteld worden voor de inzameldoelstelling;
  - Afvalfonds haalt **~12% van alle drankflessen** die op de markt komen op **uit overige stromen**; ~7% mag niet worden meegeteld in de doelstelling
  - Om dit % te verhogen moet de **Nederlandse wet** gewijzigd worden; dit valt buiten de invloedssfeer van het Afvalfonds en daarmee buiten scope van dit onderzoek

3 Scope systeem:

- De **misgelopen inzameling a.g.v. de scope** van het statiegeldsysteem is het aantal flessen zonder statiegeld, met aftrek van de bijdrage vanuit overige stromen zoals PMD

Een groot deel van de flessen zonder statiegeld is PET (klein); opname in het statiegeldsysteem heeft potentie om inzameling te verhogen

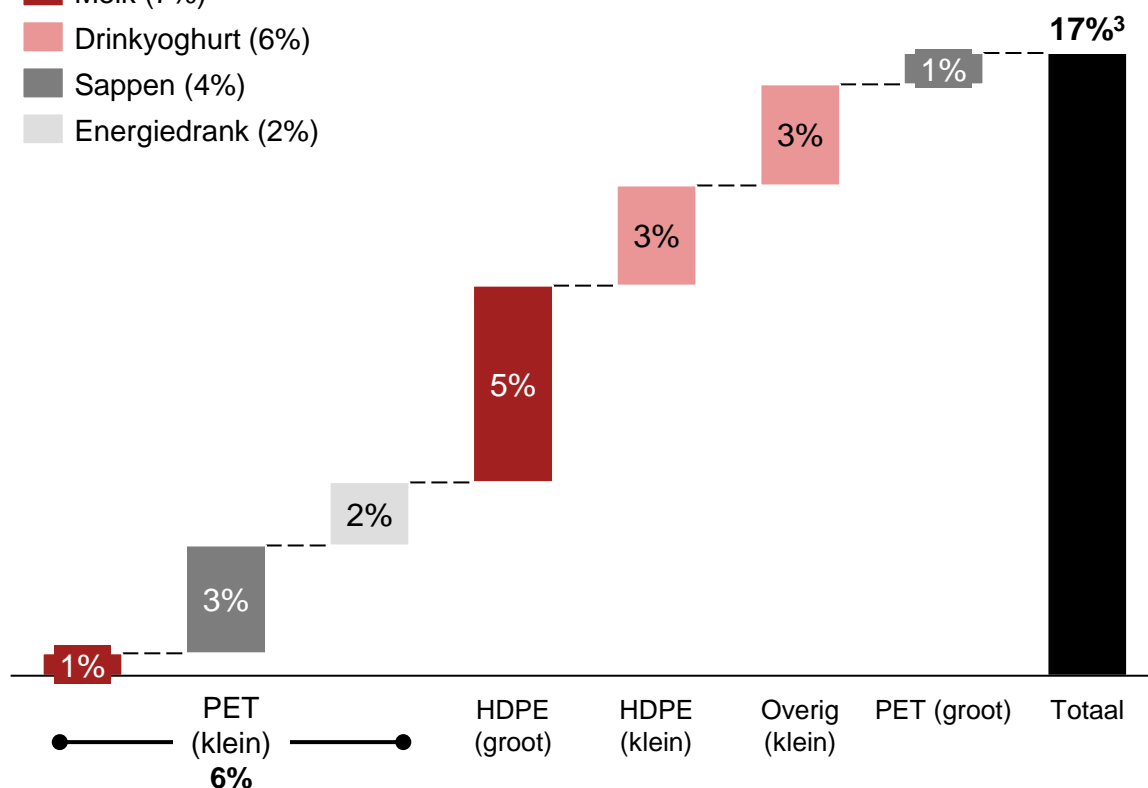
Deep dive: Scope systeem (initiële inzichten)

RESULTATEN O.B.V. INITIËLE INZICHTEN – VERVOLGONDERZOEK
NODIG OM RESULTATEN AAN TE SCHERPEN EN VALIDEREN

Innamepotentie per flestype buiten het statiegeldsysteem¹, %

Legenda (totalen):

- Melk (7%)
- Drinkyoghurt (6%)
- Sappen (4%)
- Energiedrank (2%)

Hoofdlijnen Afvalfonds Plan van Aanpak
verhoging inzameling plastic drankflessen
Strategy&

¹ Bestaat uit alle flessen melk (milk), drinkyoghurt (drinkyogurt), energiedrank (functional drinks), siropen (concentrates) en 49% van de sappen (Juices). Overige categorieën zijn frisdrank (carbonates), verpakt water (packaged water), smaakwater (flavored water), vitaminewater (enhanced water). ² Het aandeel flessen buiten het statiegeldsysteem is 20.2%, verschil met de genoemde 19% komt waarschijnlijk door aannames en extrapolaties in de brondata. ³ Door excluderen van segmenten <0.5% en verschillen in afronding tellen de onderliggende segmenten op tot 17%. Bron: GlobalData, aangeleverd via Afvalfonds

Toelichting

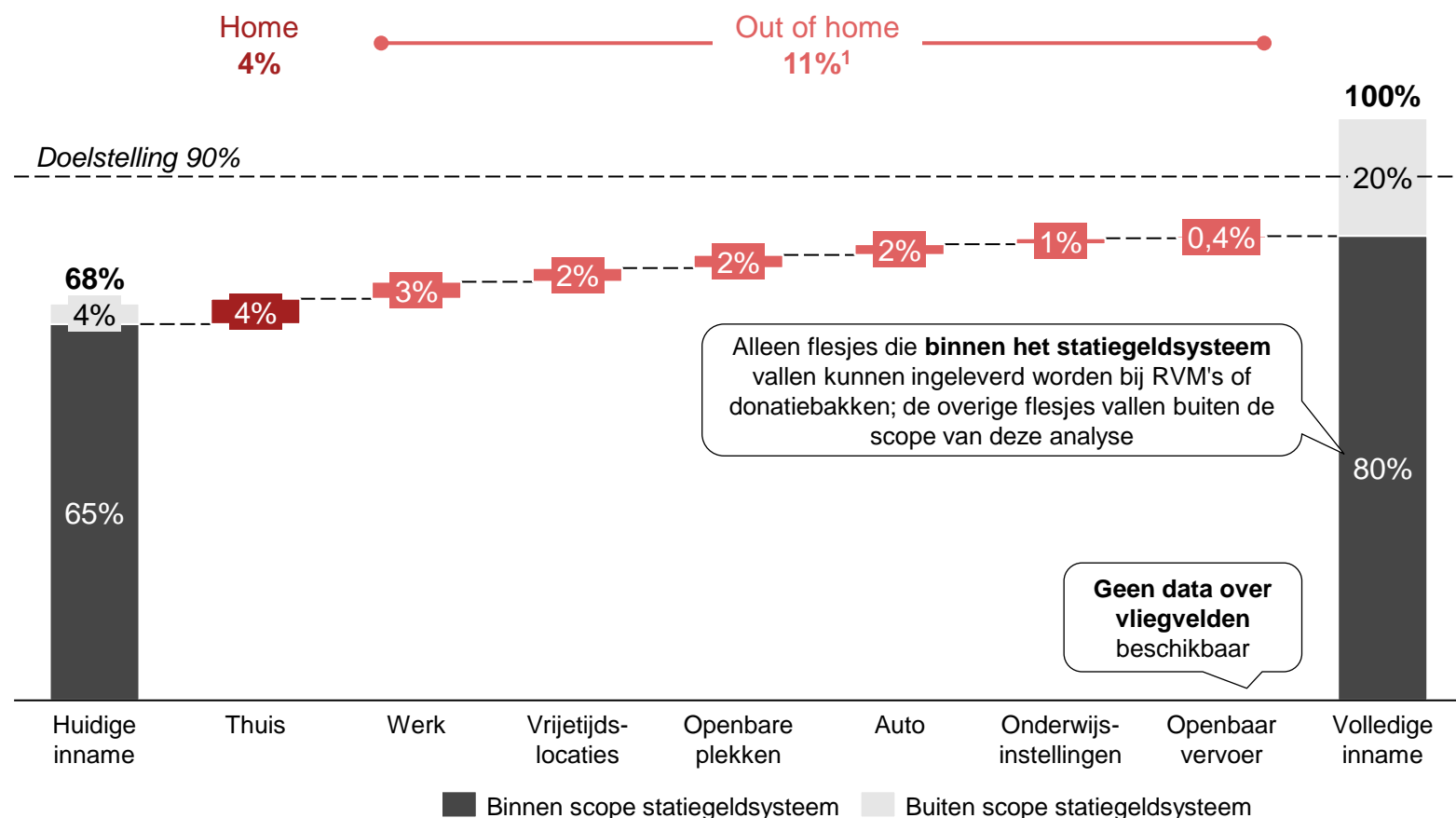
- Ongeveer een derde van de innamepotentie van flessen buiten het statiegeldsysteem bestaat uit PET (klein), waardoor deze stroom op dit moment via reguliere afvalstromen verwerkt moet worden
- Toevoegen van grote PET-flessen heeft een potentie van 1%; deze flessen bestaan bijna uitsluitend uit sap flessen waarvan de fabrikanten nog niet vrijwillig deelnemen aan het systeem
- Opname van de grote segmenten in het statiegeldsysteem heeft potentie om **bij te dragen aan de inzameldoelstelling**;
  - HDPE groot melk 5%
  - PET klein en groot sappen 4%
  - Overig klein drinkyoghurt 3%
  - HDPE klein drinkyoghurt 3%
- Invoer van statiegeld op additionele flestypes kan mogelijk **ten koste gaan van de inzameling via overige stromen** zoals PMD, aangezien minder flessen in de overige stromen belanden
- Momenteel bevat het statiegeldsysteem **uitsluitend bepaalde PET-flessen**; overige materialen kunnen parallel ingezameld worden (bijvoorbeeld via alternatieve inzamelroutes)
- Er dient **onderzocht te worden welke flessen toegevoegd kunnen worden** zonder materiaalwaardeverlies aan de schone statiegeldstroom

Misgelopen inzameling kleine flesjes lijkt voornamelijk 'Out of Home' plaats te vinden, maar treedt waarschijnlijk ook thuis nog op

Misgelopen inzameling: Doorsnede infrastructuur (initiële inzichten)

RESULTATEN O.B.V. INITIËLE INZICHTEN – VERVOLGONDERZOEK NODIG OM RESULTATEN AAN TE SCHERPEN EN VALIDEREN

Misgelopen inzameling per consumptielocatie kleine flesjes (proxy vraag infrastructuur)

Inzichten

- Waarschijnlijk belandt 'Out of home'-locaties ~11% aan statiegeldflesjes in reguliere afvalstromen; plaatsing van extra innamepunten heeft daarom potentie om 11%-punt meer in te zamelen
- Hoewel een groot deel van de ingezamelde flessen afkomstig lijkt te zijn van thuis, is er wellicht nog steeds een potentie van 4%-punt (gedreven door grote consumptie flesjes thuis)
- Vermoedelijk is de potentie 'thuis' in realiteit nog groter:
  - Uit eerder onderzoek is bekend dat 30%-40% van de flesjes water en frisdank wordt hergebruikt
  - Uit eerder onderzoek is bekend dat 45%-69% van de flesjes van de grotere 'Out of Home' kanalen thuis wordt weggegooid
- ~3% van het verlies lijkt op te treden bij openbare plekken of -vervoer; dit is te adresseren door samen te werken met overheden
- Hoewel de misgelopen inzameling bij openbaar vervoer beperkt is, kan met relatief weinig moeite impact gemaakt worden: de top 25 NS-stations zijn verantwoordelijk voor ~50% van alle reisbewegingen

RVM's staan m.n. bij supermarkten; meer RVM's op overige locaties realiseren kan versneld worden door medewerking van lokale-/Rijksoverheid en ketenpartners

Innamepunten statiegeld *(initiële inzichten)*

RESULTATEN O.B.V. INITIËLE INZICHTEN – VERVOLGONDERZOEK
NODIG OM RESULTATEN AAN TE SCHERPEN EN VALIDEREN

Aantal innamepunten statiegeldflessen, 2023

4.100 Supermarkten met uitbetaling via RVM

40 overige locaties¹ met uitbetaling via RVM

29.000 locaties met donatiepunten (of onbekend)

Inzichten

- Vrijwel alle RVM's bevinden zich **in supermarkten**:
  - Er staat echter nog **niet in elke supermarkt >200m² een RVM** zoals het beleid voorschrijft
  - Het is mogelijk dat supermarkten met RVM's **extra RVM's moeten bijplaatsen** om rijen tegen te gaan
- Slechts een zeer beperkt aantal RVM's bevindt zich **buiten supermarkten**:
  - Tot dusver zijn er **40 RVM's buiten supermarkten** geplaatst, op bijvoorbeeld NS-stations, catering locaties en tank stations
  - **RVM's op high-traffic locaties** (b.v. vliegvelden en NS-stations) zijn lastig te realiseren voor het Afvalfonds; meer RVM's op overige locaties realiseren kan versneld worden door medewerking van de lokale-/Rijksoverheid en andere ketenpartners
- Daarnaast staat in Nederland groot aantal innamepunten waar **geen statiegeld** wordt uitgekeerd; ingenomen volume is hier relatief beperkt en kan erop duiden dat consumenten het belangrijk vinden om statiegeld terug te krijgen
- Het **bijplaatsen van infrastructuur zal op gerichte wijze** plaatsvinden op basis van uitgebreide analyses over de locaties van de huidige innamepunten en het consumptiegedrag (hierbij wordt voortgebouwd op bestaande onderzoeken/analyses, b.v. door CE Delft)

LOPENDE INITIATIEVEN

Er is niet één silver bullet: in 2023 lopen al 17 initiatieven langs alle draaiknoppen, waarin wordt samengewerkt met meerdere publieke/private partijen

Overzicht lopende initiatieven

Draaiknop	Initiatief	Beschrijving	
Infrastructuur en logistiek	1. Inname verpakkingen in supermarkten	Supermarkten investeren €125 mln. om de inname in supermarkten te verbeteren	1
	2. Vliegvelden Schiphol, Eindhoven, Rotterdam	Het inlevergemak wordt verhoogd voor consumenten op vliegvelden door plaatsing van RVM's en bakken	
	3. Dag- en attractieparken	RVM (incl. Tikkie) per 1 mln-, statiegeldbak per 100k-, donatiebak per 500k bezoekers in attractieparken	2
	4. Onderwijsinstellingen	Plaatsing van een RVM op MBO, HBO, Universiteiten en VO onderwijsinstellingen; incl. pilot 10 scholen in 2023	
	5. Winkels/Horeca en andere high traffic locaties	Plaatsing van inname infrastructuur incl. o.a. innamepunten Jaarbeurs, op NS stations, tuincentra etc.	
	6. Capex-regeling (incl. kleine winkels)	Directe CAPEX vergoeding voor blik bovenop handling fee voor plaatsing RVM in kleine of grote supermarkt	3
	7. Aanpak zwerfafvalproblematiek gemeentes	Het faciliteren van en meedenken over oplossingen voor de zwerfafvalproblematiek (incl. pilot speciale bakken)	
	8. Pilot met Natuur- en Milieu Federatie NH	Actief betrekken van wijkbewoners om het inzamelingspercentage van statiegeldverpakkingen te verhogen	
	9. Samenwerking gemeenten "ronde tafels"	Consultatie gemeenten over b.v. Statiegeldrapers, samenwerking buurtcentra met VNG en NVRD	
Consument-gedrag	10. Mediacampagne bewustwording/activatie	Campagne via verschillende mediavormen om bewustwording en activatie te realiseren incl. brede evaluatie	3
	11. Activatie "out of home"	Initiatieven ter activatie op tijdelijke locaties en evenementen met o.a. rijdende innamepunten	
	12. Motivaction onderzoek gedrag	Survey met als doel het bepalen van de reden waarom klein PET niet wordt ingeleverd	3
	13. Onderzoek gedragsverandering	Onderzoek naar manieren om met gedragsverandering inzameling te verhogen	
	14. Mobiele inname (RVM/Barcode scanner)	Mobiele toepassing om barcodes vanaf iPad te scannen (uitbetaling Tikkie); inzet mobiele RVM's op evenementen	
15. Landelijke campagnes zwerfafval	Landelijke campagnes en een landelijke opschoondag ter vermindering zwerfafval	4	
Scope systeem	16. Vrijwillige deelname statiegeldsysteem		Producenten van sap en zuivel kunnen vrijwillig meedoen met het statiegeldsysteem onder voorwaarden
	17. Afvalstromen onderzoek	Onderzoek naar het deel van statiegeldflessen dat verdwijnt in andere afvalstromen	

Uitwerking project charters per initiatief in appendix

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een gespecialiseerd bureau; hun inzichten worden meegenomen in het overkoepelende programma plan

Supermarkten investeren €125 mln. in de uitbreiding van infrastructuur in 2023; zowel het aantal RVM's als het innamesysteem aan de achterkant worden uitgebreid

1 Highlight huidig initiatief: Inname verpakkingen in supermarkten

Omschrijving initiatief

Consumenten lijken soms **problemen** te ervaren bij het **inleveren van fles/blik met statiegeld in de supermarkt** voorbeelden hiervan zijn rijen voor de RVM, defecte RVM's en een vieze RVM hoek. Met het oog op het bevorderen van een hogere inname in supermarkten, zijn er dit jaar al aanzienlijke investeringen gedaan en zullen er nog verdere investeringen volgen in:

- **Uitbreiding aantal RVM's** in supermarkten, hierbij worden er ofwel automaten bijgeplaatst ofwel de capaciteit van de automaten wordt vergroot
- **Uitbreiding innamesysteem aan de achterkant**, waarbij wordt geïnvesteerd in extra tel- en sorteermachines, opvoerbanden, persen en opslagruimte

Doelstellingen

1. Supermarkten ondernemen zelf actie met als doel het verbeteren van de inname voor de consument (e.g. minder rijen, geen defecte RVM's) in de supermarkt in 2023 en de periode hierna
2. Investeren van €125 miljoen voor het einde van 2023 om hogere inname via supermarkten te realiseren waarbij het aantal RVM's in supermarkten wordt gebalanceerd met de capaciteit van het systeem aan de achterkant

Voorbeelden activatie en infrastructuur supermarkten

Telmachine plastic flesjes

Op dit moment is er ten opzichte van het begin van dit jaar een stijging in de inname van kleine flesjes te zien. Voor grote flessen blijft de inzameling ongeveer gelijk; mogelijk loopt deze enigszins terug. De trends worden op dit moment onderzocht en de bevindingen worden meegenomen in het plan van aanpak

Het Out of Home segment wordt geadresseerd door het uitbreiden van infrastructuur en lanceren van activatie campagnes

2 Highlight huidig initiatief: Out of Home infrastructuur & activatie

Omschrijving initiatief

Op Out of Home locaties wordt **ingezet op infrastructuur en activatie op drukke on-the-go locaties.**

- Out of Home locaties worden actief benaderd voor de plaatsing van infrastructuur in de vorm van RVM's en bakken; dit jaar zijn o.a. infrastructuur overeenkomsten gesloten met evenementenlocaties, vliegvelden, attractieparken, onderwijsinstellingen, winkelketens/winkelcentra etc.
- Op drukke on-the-go locaties worden creatieve methodes ingezet voor bewustwording/activatie door bijvoorbeeld de inzet van statiegeld bakfietsen, ontvangen van beloning voor inleveren, inzet (festival) opruimteams, mogelijkheid tot op de foto gaan met levensgroot blik etc.

Doelstellingen

1. Op tenminste 70 verschillende drukke on-the-go locaties acties voeren, met als doelgroep iedere Nederlander en een focus op activatie van 30-minners in 2023
2. Plaatsing van ten minste 52 RVM's en 1.130 statiegeldbakken in 2023 en begin 2024 op Out of Home locaties
3. Opzetten en uitbouwen samenwerkingen met andere (publieke/private) partijen om de inzameling Out of Home te vergroten

Voorbeelden activatie en infrastructuur Out of Home

(festival) opruimteam

RVM Efteling, meer worden geplaatst

Met behulp van doorlopende mediacampagnes worden bewustwording en activatie gestimuleerd bij consumenten

3 Highlight huidig initiatief: mediacampagnes

Omschrijving initiatief

Consumenten moeten geïnformeerd en met name geactiveerd worden over het nieuwe statiegeldsysteem op blikjes. Op basis van onderzoek en leerpunten uit de campagnes op statiegeld fles/blik, zijn in nauwe samenwerking met de werkgroep **Communicatie & Activatie plannen uitgewerkt**. Deze plannen omvatten:

- Campagne concept
- Mediaplan (always on campagne)
- PR aanpak
- Ondersteuning P/I's en innamepunten
- **Actieve inzet gedragsverandering (zie verdieping volgende pagina)**

Doelstellingen

1. Het opzetten van een campagne met als doelen bewustwording en met name activatie; de doelgroep is iedere Nederlander met als focusgroep 30 minners; de campagne loopt tot eind 2023
2. Vanaf Augustus wordt er reeds gewerkt aan een nieuwe campagne voor 2024 met een grotere focus op activatie/gedragsverandering realiseren
3. Opzetten en uitbouwen samenwerkingen met andere (publieke/private) partijen om de inzameling te vergroten

Voorbeelden campagne

Samenwerking De Jeugd van Tegenwoordig
(videoclip/social media/evenementen)

Voorbeeld van advertentie uit de campagne
met een focus op bewustwording

**Nu ook statiegeld op
kleine plastic flesjes.**

Gegeven het belang van gedragsverandering wordt dit nader onderzocht met externe expertise

3 Verdieping op gedragsverandering

Kennis is aanwezig, maar actie ontbreekt vaak nog

94%

Van de Nederlanders heeft kennis van statiegeld op kleine flessen

Campagne vergroten kennis '21

55%

Inlevering kleine flessen vergeleken met 88% voor grote flessen

Campagne kennis naar gedrag '22

Daarom wordt actief ingezet op gedragsverandering

Gedragsveranderingsmodel

- Voor 2023 ligt wederom de **focus op gedragsverandering** in de statiegeld campagne
- Voor deze campagne is gebruik gemaakt van de expertise van **gedragwetenschappers** waaronder **Reint-Jan Renes**

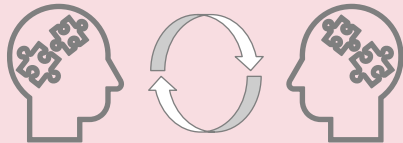
Combinatie gedrag

"Social modelling"

+

- Afvalfonds onderkent het belang van **gedragsverandering**: *hoe is via kleine duwtjes in de omgeving of de communicatie het gedrag richting bepaalde keuze te sturen?* ("nudging")
- Daarom **onderzoekt** Afvalfonds **andere invalshoeken** om het gedrag werkelijk te beïnvloeden; hierbij wordt externe expertise ingeschakeld
- Om **gedragsverandering te realiseren** is **samenwerking met diverse (publieke/private) partijen** waarschijnlijk van essentieel belang

Het statiegeldsysteem is opengesteld voor sap en zuivel in 2023, gesprekken lopen met meerdere producenten welke willen deelnemen

4 Highlight huidig initiatief: scope systeem

Omschrijving initiatief

De **scope van het systeem uitbreiden naar andere productsoorten** dan enkel fris en water. Voor **sap en zuivel is het systeem opengesteld op vrijwillige basis** onder o.a. voorwaarden aan de materiaalsoort en de afmeting. De dialoog met producenten is reeds opgestart in 2022 om vrijwillige deelname te faciliteren (bijna de helft van de sap flessen is nu reeds onderdeel van het statiegeldsysteem). Er lopen gesprekken met meerdere zuivel producenten om deelname aan het systeem te faciliteren, ook lopen er nog constant gesprekken met sap producenten.

Doelstellingen (smart)

1. Openstelling vrijwillige deelname aan het statiegeldsysteem voor producenten van sap vanaf januari 2023
2. Openstelling vrijwillige deelname aan het statiegeldsysteem voor producenten van zuivel vanaf juni 2023

49% van de sappen maakt reeds gebruik van deze mogelijkheid tot vrijwillige deelname

Voorbeelden vrijwillige deelname statiegeldsysteem

Op A-merken sap zit statiegeld

Op diverse huiskmerken sap zit statiegeld

CASE STUDY: NOORWEGEN

Het Noorse statiegeldsysteem voor plastic flessen biedt 'lessons learned' voor Nederland; deze worden nog aangevuld met 'lessons learned' uit Malta en Litouwen

Samenvatting

Achtergrond case study

- Er is een case study uitgewerkt voor het Noorse plastic flessen statiegeldsysteem voor het identificeren van 'lessons learned'
- Noorwegen is geselecteerd, omdat het ruimschoots de inzamelingsdoelstellingen van 90% behaalt, en internationaal als 'best practice' wordt gezien. Zo ontvangt Noorwegen regelmatig andere landen om hun systeem te demonstreren (bijv. Ierland, België, Wales)¹
- In de verdere uitwerking van het PvA worden ook case studies toegevoegd voor Malta en Litouwen, waar de 90% inzameling mogelijk sneller is behaald. Voor deze landen worden ook de systemen in kaart gebracht en de 'lessons learned' voor Nederland geïdentificeerd

Inzameling in Noorwegen

- In 2022 heeft Noorwegen 98% van de plastic flessen ingezameld en dus de doelstelling van 90% behaald (inzamelresultaat wordt mede behaald door het meetellen van plastic flessen, die zijn teruggewonnen via nascheiding of verbrand)
- Noorwegen kent een uitgebreide infrastructuur en statiegeldtarieven, waarvan de hoogte in lijn is met andere Europese landen
- Verkooppunten van statiegeld plastic flessen moeten deze flessen ook innemen (ook online supermarkten)

'Lessons learned'

- Behalen van de inzamelingsdoelstelling in Noorwegen heeft nodige inspanning van betrokken partijen (o.a. producenten/importeurs en retailers) en tijd gevergd – hierbij zijn operationele uitdagingen zoals bijvoorbeeld complexiteit van logistiek en dure online inname geadresseerd
- 93% van de ingezamelde plastic flessen wordt ingezameld via innameautomaten (RVM's) in supermarkten; hierin zijn ook 70 bulk RVM's een onderdeel. Deze innameautomaten kunnen 100 plastic flessen/blikjes per minuut verwerken
- Noorwegen heeft strikte wettelijke eisen voor het statiegeldlogo; zo moet het statiegeldbedrag vermeld staan op het logo
- Via campagnes worden Noren al op jonge leeftijd gestimuleerd om in te zamelen; hierbij worden bekendheden en 'influencers' ingezet
- Het succes van de inzameling wordt mede gedreven door het grote milieubewustzijn bij de Noren

Noorwegen heeft in 2022 een inname van plastic drankflessen van 98% behaald met een uitgebreide infrastructuur en gemiddelde tarieven

Overzicht statiegeldsysteem Noorwegen (2022)

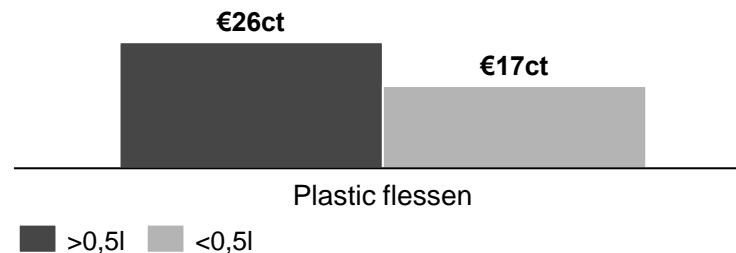
Macro statistieken

- Aantal inwoners: **5,5 miljoen**
- Oppervlakte: **386 '000km²**
- Bevolkingsdichtheid: **14 inwoners per km²**
- **Groot milieubewustzijn**

Infrastructuur

- Totaal aantal innamepunten: **15,7k**
  - Aantal RVM's: 4,4k (in 3,2k supermarkten)
  - Andere innamepunten: 11,4k
- Dichtheid: **2,9 per 1.000 inwoners**
  - Dichtheid RVM's: 0,8 per 1.000 inwoners
  - Dichtheid andere innamepunten: 2,1 per 1.000 inwoners
- Verkooppunten van statiegeldflessen moeten deze ook innemen
- **Hoogte statiegeld (2023):**

Inname²

Doelstelling:
90% op plastic drankflessen

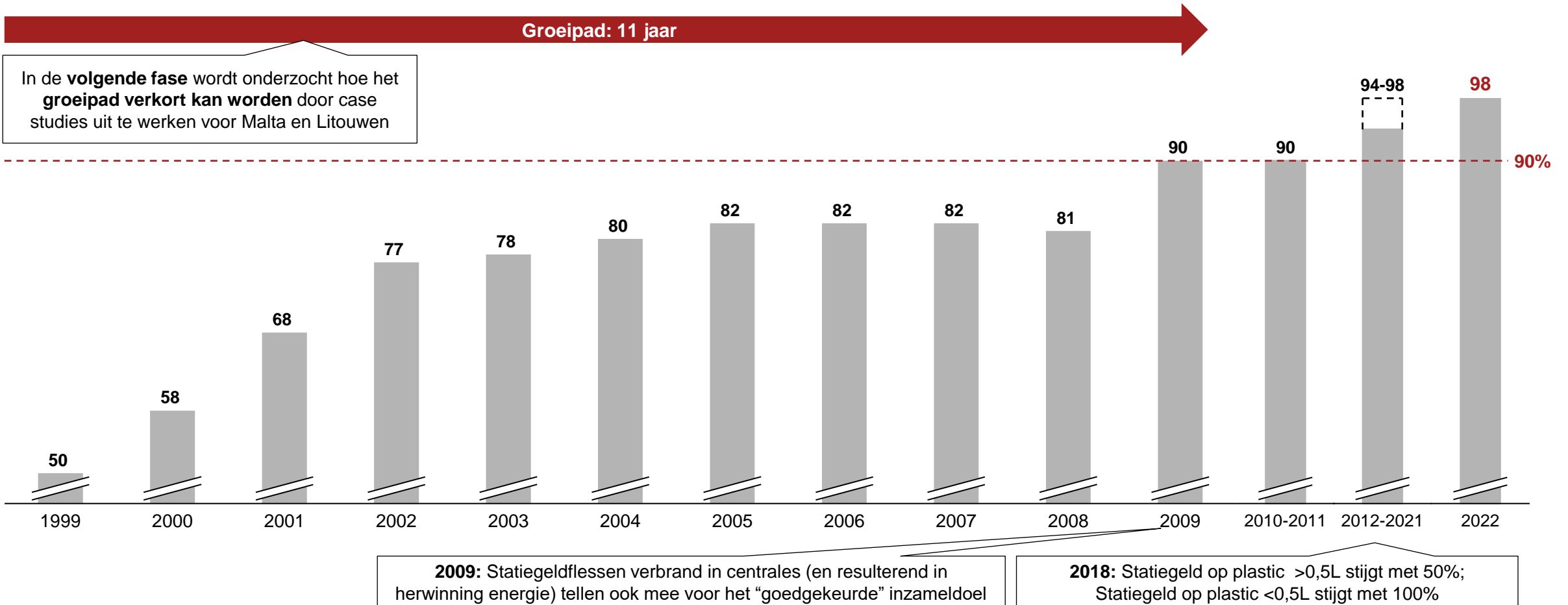

98%
Plastic flessen

- Bij de inzameling telt herwinning uit afvalstromen ook mee
- Vrijwel alle dranksoorten maken deel uit van het statiegeldsysteem

Behalen van de inzamelingsdoelstelling in Noorwegen heeft nodige inspanning van betrokken partijen (o.a. producenten/importeurs en retailers) en tijd geveerd

Ontwikkeling inzameling plastic drankflessen in Noorwegen (%)

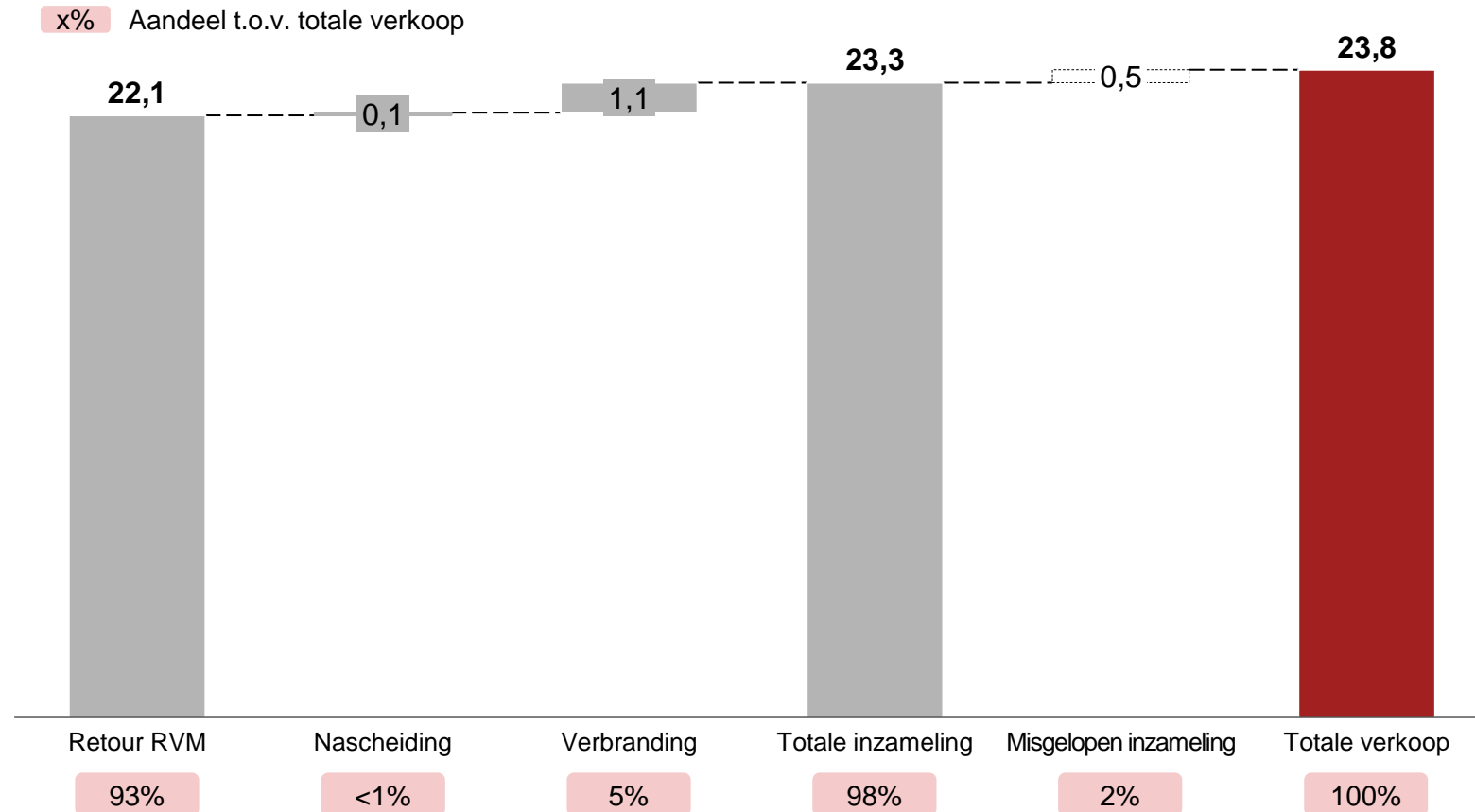

Inname omvat niet alleen retour via RVM's, maar ook terugwinning nascheiding en verbranding; import Zweden heeft mogelijk impact op inname

Definitie innamedoelstelling

Uitsplitsing inname plastic drankflessen, kt (2022)

Toelichting

- **Retour RVM's¹ zijn verantwoordelijk voor 93%** van de inname van plastic drankflessen. Mogelijk wordt dit getal **beïnvloed door Zweedse import**:
  - Groot deel van de Noren doet in Zweden boodschappen: **~15% van drankverpakkingen uit Zweden wordt geconsumeerd in Noorwegen**
  - ~2/3 hiervan wordt verwerkt in het Noorse systeem. Inleveren van de Zweedse drankverpakkingen kan via Noorse RVM's, maar veelal **zonder teruggave statiegeld**
  - Het is **onduidelijk hoe Zweedse import meetelt** in bepaling innamedoelstelling; vervolgonderzoek is nodig
- Ongeveer **5% van de plastic drankflessen wordt teruggewonnen via nascheiding of verbranding** en meegeteld bij de inname

~93% van de inname loopt via normale of bulk RVM's in supermarkten

Overzicht inzamelinfrastructuur

Categorie	Omschrijving	Teruggave statiegeld	Inzameling	Aantal punten
	Normale RVM's <ul style="list-style-type: none"> Vrijwel elke supermarkt is uitgerust met een normale RVM welke slechts 1 flesje per keer verwerkt In Noorwegen staan 4,3k normale RVM's waar fles kan worden ingeleverd 	✓	~93%	3,2k
	Bulk RVM's <ul style="list-style-type: none"> Noorwegen heeft 70 bulk innamemachines (~1,6% van de RVM's bestaat uit bulk RVM's); Innamemachines zijn te vinden in en rond supermarkten Meeste bulk RVM's zijn van Tomra en kunnen tot 100 flesjes per minuut verwerken Voordelen zijn hygiëne, snelheid en eenvoud; nadelen zijn hogere kosten en groter beslag op ruimte 	✓		
	Handmatige inname <ul style="list-style-type: none"> Verkopers van statiegeldflessen moeten deze ook innemen en dus kan men inleveren op plekken buiten supermarkten Inname wordt doorgaans handmatig uitgevoerd bij niet-supermarkten (e.g. bioscopen, tankstations, cafés etc.) Handmatig ingenomen flesjes gaan in speciale zakken welke vol en gestickerd moeten zijn Infinitem haalt deze zakken gratis op, telt de inhoud en betaalt statiegeld uit (enkel bij onbeschadigde exemplaren) 	✓	~7%	11,4k
	Bakken <ul style="list-style-type: none"> In Noorwegen zijn donatiebakken te vinden voor het inleveren van fles met statiegeld Pilot is gestart met donatiebuizen aan zijkant van prullenbakken; deze buis maakt deel uit van de prullenbak Vooralsnog is deze pilot niet op grote schaal uitgerold mede door de vele eigenaren van afvalbakken 	✗		
	Inname online retail <ul style="list-style-type: none"> Online supermarkten nemen fles in bij bezorging ter verhoging v/h serviceniveau en doordat ze moeten innemen Fles met statiegeld wordt verzameld door de consument in een speciale kleine zak Bij levering scant de consument (app) of bezorger de zak, waarna de bezorger deze meeneemt naar het DC Infinitem haalt deze zakken op, telt de inhoud en betaalt direct uit aan de online retail klant 	✓	<1%	n.b.

Over tijd heeft Noorwegen operationele uitdagingen rond bulk RVM's, logistiek, scope en online inname geadresseerd

Operationele uitdagingen en oplossingen

Operationele uitdagingen

Oplossingsrichtingen Noorwegen

Weerstand tegen Bulk RVM's

Weerstand supermarkten vanwege e.g. kosten en ruimtebeslag

- Supermarkten hebben **zelf initiatief genomen** om bulk RVM's neer te zetten en zo **meer klanten te trekken** met gemak van simpele en snelle inname
- **Pilot supermarkt is nummer één innamepunt** in het land geworden en consumenten kwamen van grote afstanden naar de supermarkt
- De schaal van bulk RVM's is nog relatief beperkt; nadere evaluatie van bulk RVM's volgt

Complexe logistiek

Ophalen fles is complex vanwege de **uitgestrektheid van Noorwegen** en de vele innamepunten

- **Innamepunten** kunnen een **aanvraag indienen voor het ophalen** van flessen (betaald door Infinitem). Infinitem besteedt logistiek uit op basis van postcode aan private aanbieders die eens in de week alles komen ophalen (de **prijs is afhankelijk** van hoe **uitgestrekt de postcode** is)
- **Leveranciers** aan supermarkten kunnen de **lege ruimte in vrachtwagen/bestelbus** na het leveren van producten gebruiken om flessen weer mee te nemen naar distributiecentrum

Uitbreiding scope

Uitbreiding inzameling met andere soorten zorgt voor **vervuiling van recyclingstromen**

- De producententoeslag wordt **bepaald** op basis van de **eigenschappen van flessen**
- Eigenschappen zijn o.a. **kleur** (opaak), **materiaalsoort** (HDPE) en **label** (lijmsoort)
- Producenten die **moeilijk te verwerken flessen** aanmelden bij het systeem betalen een **additionele fee** om b.v. extra **sorteerstappen** mogelijk te maken

Dure online inname

Supermarkten willen niet **online innemen** i.v.m. hoge kosten

- Supermarkten zijn **moeten** een redelijke hoeveelheid **statiegeldflessen online in te nemen** als ze dit ook verkopen
- Infinitem heeft **speciale kleinere zakken** ontwikkeld welke consumenten kunnen **gebruiken om flessen in te zamelen** en vervolgens worden ingenomen door de bezorger

Ter beïnvloeding consumentengedrag lopen campagnes en een loterij en er bestaan strikte eisen voor het statiegeldlogo

Initiatieven draaiknop consumentengedrag

Campagne wintersport

- Actie gericht op **skigebieden** waarbij o.a. werd ingezameld op de pistes en er werd samengewerkt met de bekende skiër Terje Håkonsen om **bewustwording te vergroten**

Campagne jongeren

- In Noorwegen wordt ingezet op bewustwording en activatie van de **jongste populatie** om goede **inleverageoontes vroeg** aan te **leren**

Wetgeving logo

- Het stellen van strikte **wettelijke eisen** aan het **statiegeldlogo** waaronder de **vermelding** van de hoogte van het **statiegeldtarief** op het logo

Loterij Rode Kruis

- Bij inleveren via een RVM is er de **keuze** om ofwel statiegeld te **claimen** ofwel deel te nemen aan een **loterij** waarvan de opbrengsten naar het **Rode Kruis** gaan

Campagne jongeren

- De lopende campagne gericht op jongeren bestaat uit verschillende **initiatieven** waaronder:
  - Het sturen van **bakken naar scholen** en het geven van >250 lezingen op scholen over statiegeld
  - Productie van **20 films** gericht op met name kinderen ter educatie over het statiegeldsysteem
  - Organiseren van **evenementen** als deel van de campagne o.a. door recycling tour met zeilboot

Wetgeving logo

- In Noorwegen moet het statiegeld logo voldoen aan twee **wettelijke eisen**:
  - Een **minimale afmeting** van 9 mm x 9 mm
  - De hoogte van het **statiegeldbedrag** is zichtbaar op het **logo**
- Deze eisen zorgen dat het altijd direct **duidelijk is of en hoeveel statiegeld** op een fles zit

Noren zijn milieubewust; dit draagt bij aan het succes van het statiegeldsysteem voor plastic flessen

Culturele factoren

Noren dragen zorg voor het milieu

“Cares about the environment” ranking

Geeft weer in welke mate inwoners van een land zorg dragen voor het milieu

#1 Noorwegen

#2 Nieuw Zeeland

#3 Denemarken

Noren zijn milieubewust en hebben de gewoonte om in te leveren

We hebben zeer gevestigde inlevergewoonten in Noorwegen. De overgrote meerderheid van de mensen retourneert hun flessen

Kjell Olav Maldum, CEO at Infinitem

Consumenten verwachten dat blikjes en plastic flessen kunnen worden geretourneerd, en wij vinden het geweldig dat de Noren milieubewust zijn

Cathrine Giæver, Marketing Manager Macks Brouwerij

Noorse consumenten zijn milieubewust en stellen eisen op het gebied van verpakking en recycling

Macks Brouwerij

VERVOLGSTAPPEN

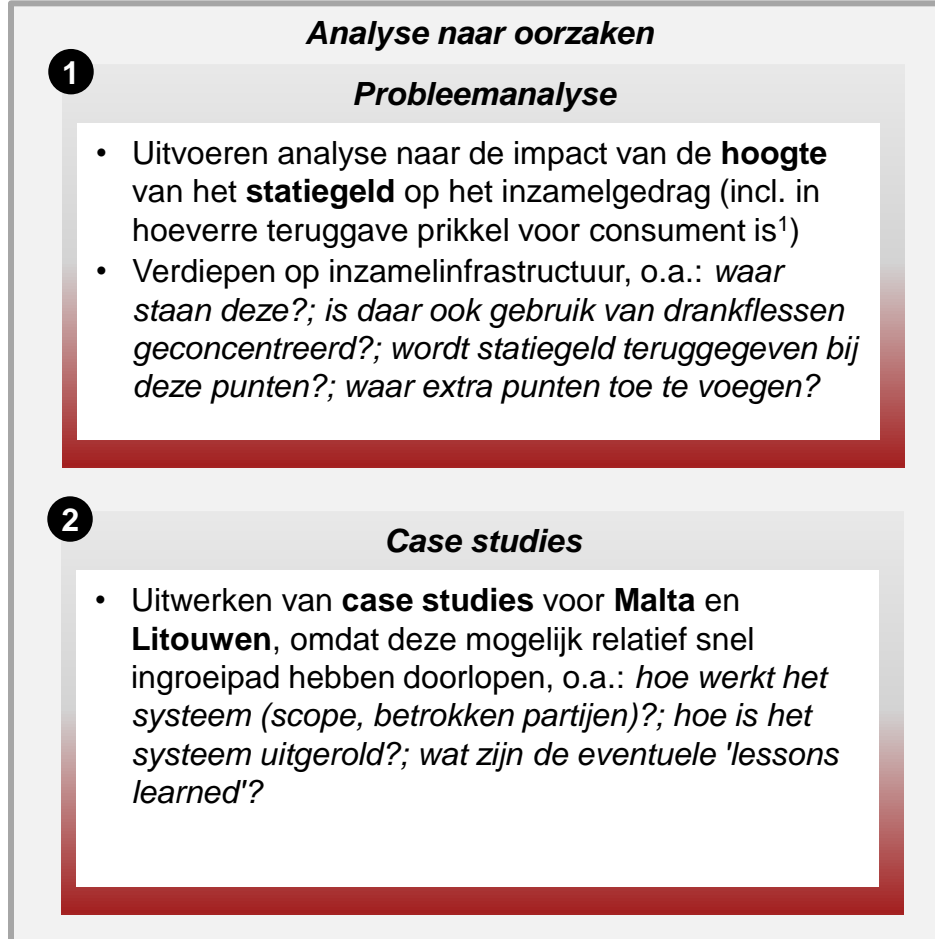

In de komende periode wordt verdere invulling gegeven aan het PvA met extra analyses, toevoeging case studies en detaillering huidige en nieuwe initiatieven

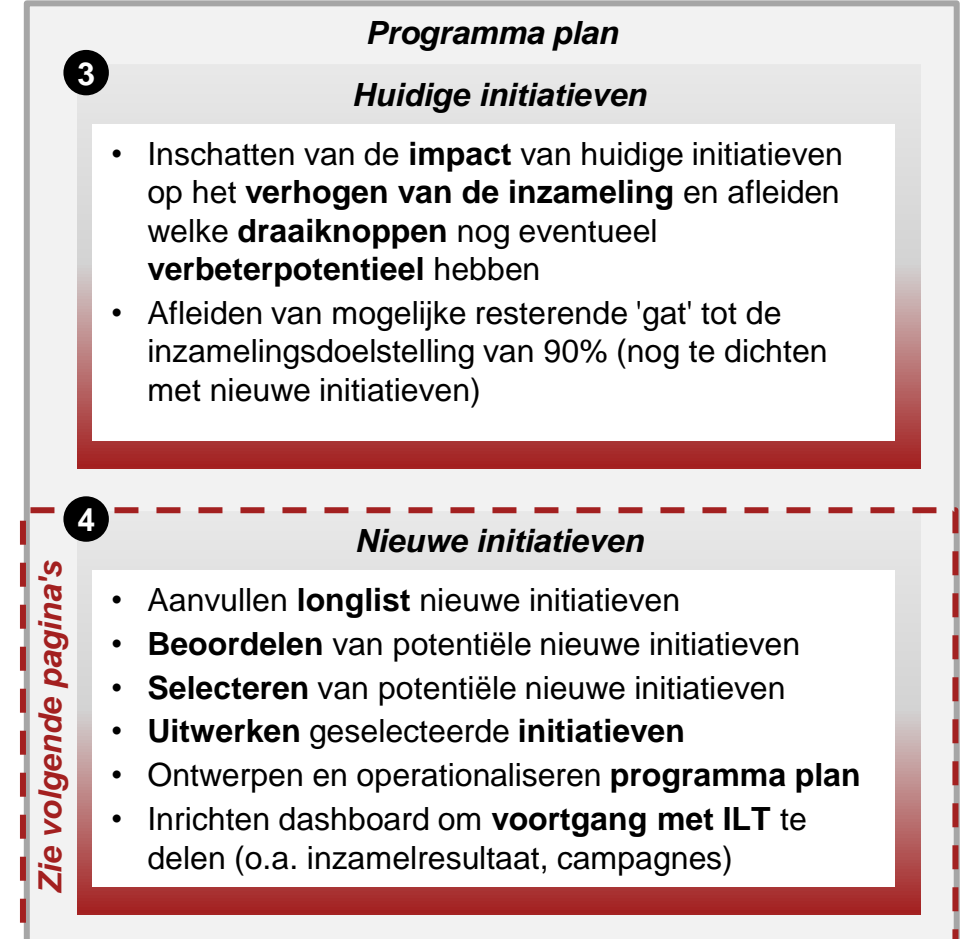
Vervolgstappen detaillering Plan van Aanpak verhoging inzameling plastic drankflessen

Plan van aanpak

Vervolg-
stappen om
tot definitief
Plan van
Aanpak te
komen

input voor de
longlist van
initiatieven

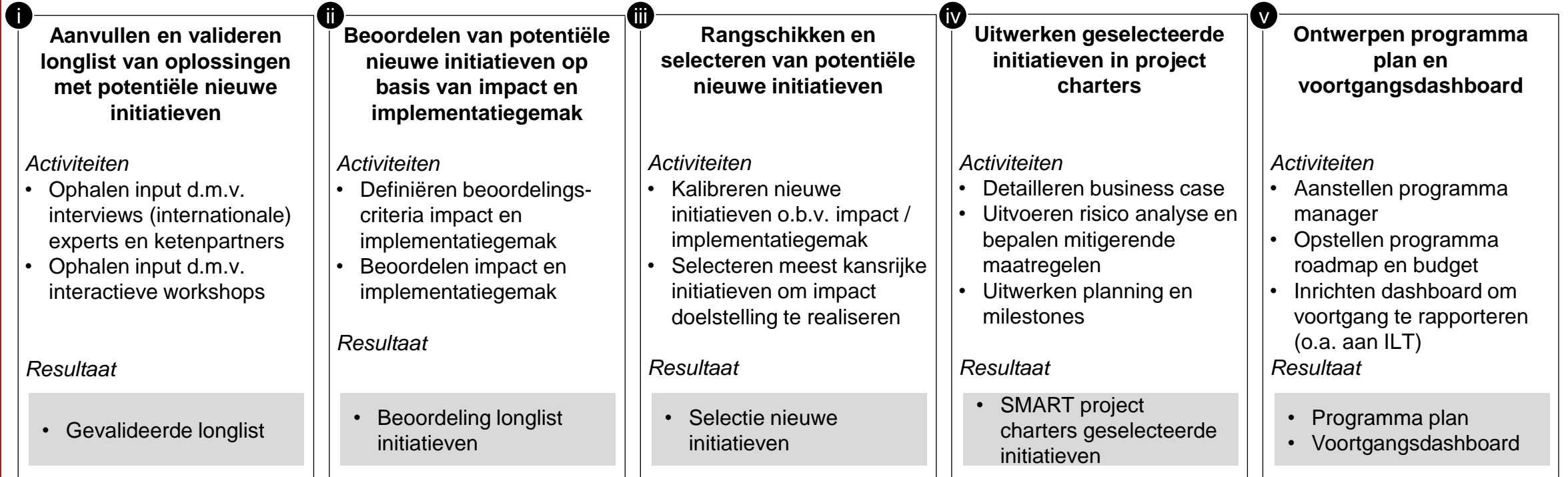
Stapsgewijs wordt de longlist met nieuwe initiatieven uitgewerkt in een programma plan; daarnaast wordt een voortgangsdashboard ingericht

Vervolgstappen voor detailuitwerking van nieuwe initiatieven

4

Nieuwe initiatieven

- Welke nieuwe initiatieven zijn denkbaar om inzameling verder te verhogen?
- Op welke initiatieven kan het beste worden ingezet om de inzamelingsdoelstelling te realiseren?

Startpunt is de huidige longlist met initiatieven die is samengesteld o.b.v. de probleemanalyse, case study en expert interviews; deze wordt verder aangevuld

Initiatieven: Eerste versie longlist o.b.v. huidige analyses

RESULTATEN O.B.V. INITIËLE INZICHTEN – VERVOLGONDERZOEK NODIG OM INITIATIEVEN AAN TE SCHERPEN EN VALIDEREN

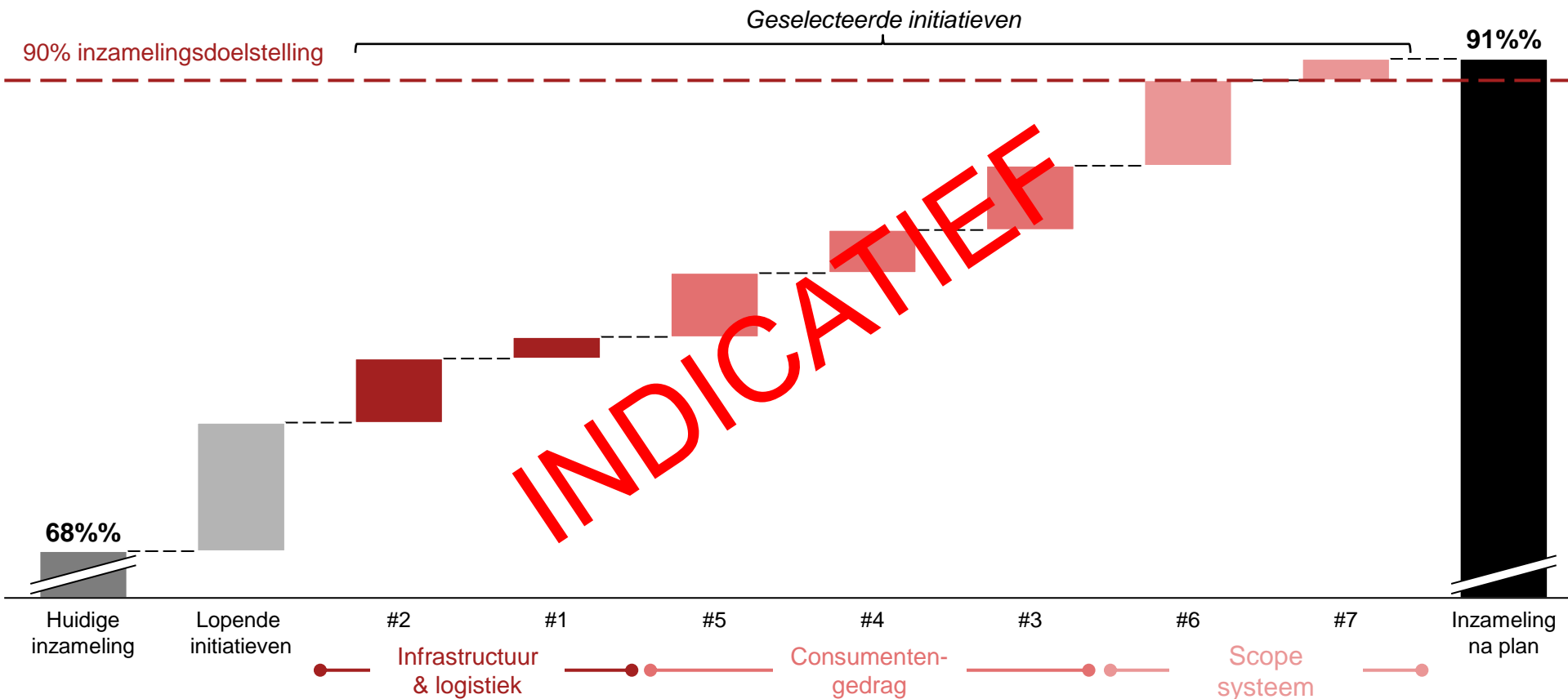
Draaiknop	Initiatieven	Omschrijving
Infrastructuur en logistiek	Aanvulling Capex regeling	Mogelijkheid tot deelnemen CAPEX regeling zonder vereiste van aantonen min. inname 11.000 PET
	Meer innamepunten/RVM's	Innamepunten op Out of Home locaties (e.g. NS/tankstations/supermarkten); samenwerking met andere partijen is hiervoor cruciaal
	Bulk machines	Plaatsing van bulkmachines buiten winkels op drukbezochte plekken
	Inleveren gehele vuilniszak voor vaste fee	Vaste fee voor het handmatig inleveren van volledig gevulde zakken (e.g. van plasticrapers)
	Verkopen = innemen	Verkopers van statiegeldproducten moeten deze ook innemen
	Online inname vergroten	Inzetten op het vergroten van de inname door online retailers bij bezorging
	App inname locaties	Digitaal overzicht van inname locaties voor consumenten
	Performance management recyclers	Aanpassing recycle- en/of sorteercontracten om de wettelijke maximale hoeveelheid plastic flessen uit PMD en/of nascheiding mee te kunnen tellen
	Reject-instellingen RVM's	RVM's afgewezen flessen in laten nemen zonder statiegeld uit te betalen
	Donatiebakken bij RVM's	Plaatsing speciale bakken bij RVM's om afgewezen flessen alsnog te verwerken in de statiegeldstroom
	Tikkie-terug	Eenvoudige en goed werkende IT applicatie om statiegeld digitaal te retourneren (uitgerold op grote schaal)
	Slimme donatiebakken	E.g. een pijp geïntegreerd in een prullenbak (zie Noorwegen) waar statiegeld flesjes in kunnen
	Onderzoek handlingvergoeding buiten supermarkten	Onderzoek om na te gaan of een handling vergoeding nodig is voor innamepunten buiten supermarkten
Consumentengedrag	Extra controle telcentra	Verzwarend checks & balances in telcentra (verlies na inname)
	Kenniscampagne statiegeldproducten	Informerend consumenten over het type plastic flessen dat binnen het statiegeldsysteem valt; ook onder jongeren
	Kenniscampagne infrastructuur	Informerend consumenten over de infrastructuur waar men statiegeldflessen kan inleveren; ook onder jongeren
	Kenniscampagne afvalverwerkingssysteem	Informerend consumenten over de afvalstromen die wel of niet gerecycled kunnen worden; ook onder jongeren
	Statiegeld verhogen	Ophoging statiegeld om de financiële prikkel voor consumenten te verhogen
	Consumentenzak	Oplossing voor consumenten thuis om plastic flessen en blikjes lek/plakvrij te bewaren en transporteren
Scope Afvalfonds	Herontwerpen statiegeldlogo	Vermelding statiegeldbedrag in het logo (e.g. Noorwegen) of het vergroten van de min. afmetingen
	Extra drankflessen in statiegeldsysteem	Opname extra soorten drankflessen in statiegeldsysteem, zoals sappen etc.
	HDPE-flessen in statiegeldsysteem	Opname HDPE-flessen in statiegeldsysteem, zoals melk, drinkklare yoghurt etc.
	Belasting drankverpakkingen	Belasting op drankverpakkingen die afneemt bij realisatie hogere inname (Noorse systeem)
	Advies productontwerp	Advies aan producenten m.b.t. ontwerp van flessen (e.g. opmaak) en etiketten (e.g. tegen loslaten)

De opzet van de kenniscampagnes wordt mede vormgegeven op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar gedragsverandering

Er worden initiatieven geselecteerd voor de shortlist om de inzameldoelstelling van 90% te realiseren

Initiatieven: Selectie (illustratief)

Geschatte impact initiatieven op inzameldoelstelling, %

Toelichting

- De impact-
implementatiegemak
matrix maakt het
mogelijk om alle
**individuele
initiatieven te
kalibreren** – hiermee
ontstaat een volgorde
van prioritering
tussen initiatieven
- Er worden initiatieven
geselecteerd voor de
shortlist om de
**inzameldoelstelling
van 90%** te realiseren
- De selectie wordt
getoetst met een
brede
klankbordgroep

Voor alle geselecteerde nieuwe initiatieven worden concrete doelstellingen, acties en tijdslijnen in beeld gebracht in project charters

Initiatieven: Project Charters *(illustratief)*

We gebruiken de project charter van de lopende initiatieven om de benodigde informatie op te halen

We vullen deze in voor geselecteerde initiatieven om integraal overzicht te krijgen in impact, tijdslijn, risico's, en kosten

CONCEPT

Er lopen gesprekken over vrijwillige deelname aan het statiegeldsysteem; hierdoor wordt de scope die meetelt in de doelstelling uitgebreid

Projectcharter – Vrijwillige deelname statiegeldsysteem

Samenvatting	
Naam initiatief	Vrijwillige deelname statiegeldsysteem
Leakage geadresseerd	Scope
Doelstellingen (Smart)	1. Openstelling statiegeldsysteem voor sap op vrijwillige basis vanaf januari 2023 2. Openstelling statiegeldsysteem voor zuivel op vrijwillige basis vanaf juni 2023
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	De Scope van het systeem uitbreiden naar andere productsoorten dan enkel fris en water. Voor sap en zuivel is het systeem opengesteld op vrijwillige basis onder o.a. voorwaarden aan de materiaalsort en de afmeting. De dialoog met producenten is reeds opgestart in 2022 om vrijwillige deelname te faciliteren. Er wordt gepraat met meerdere zuivel producenten om deelname aan het systeem te faciliteren, ook vinden er nog constant gesprekken plaats met sap producenten.

Fasering²

Opstellen advies openstelling 1 op 1 contact producenten

Opstelling deelname sap

Opstelling deelname zuivel

2023 2024

1) Uiteindelijke budgetten kunnen afwijken 2) Tijdslijn afhankelijk van risico's 3) Contracten worden momenteel herzien

Augustus 31, 2023 72

Infrastructuur & logistiek

Initiatief 2

Initiatief 1

Consumentengedrag

Initiatief 5

Initiatief 4

Initiatief 3

Scope systeem

Initiatief 6

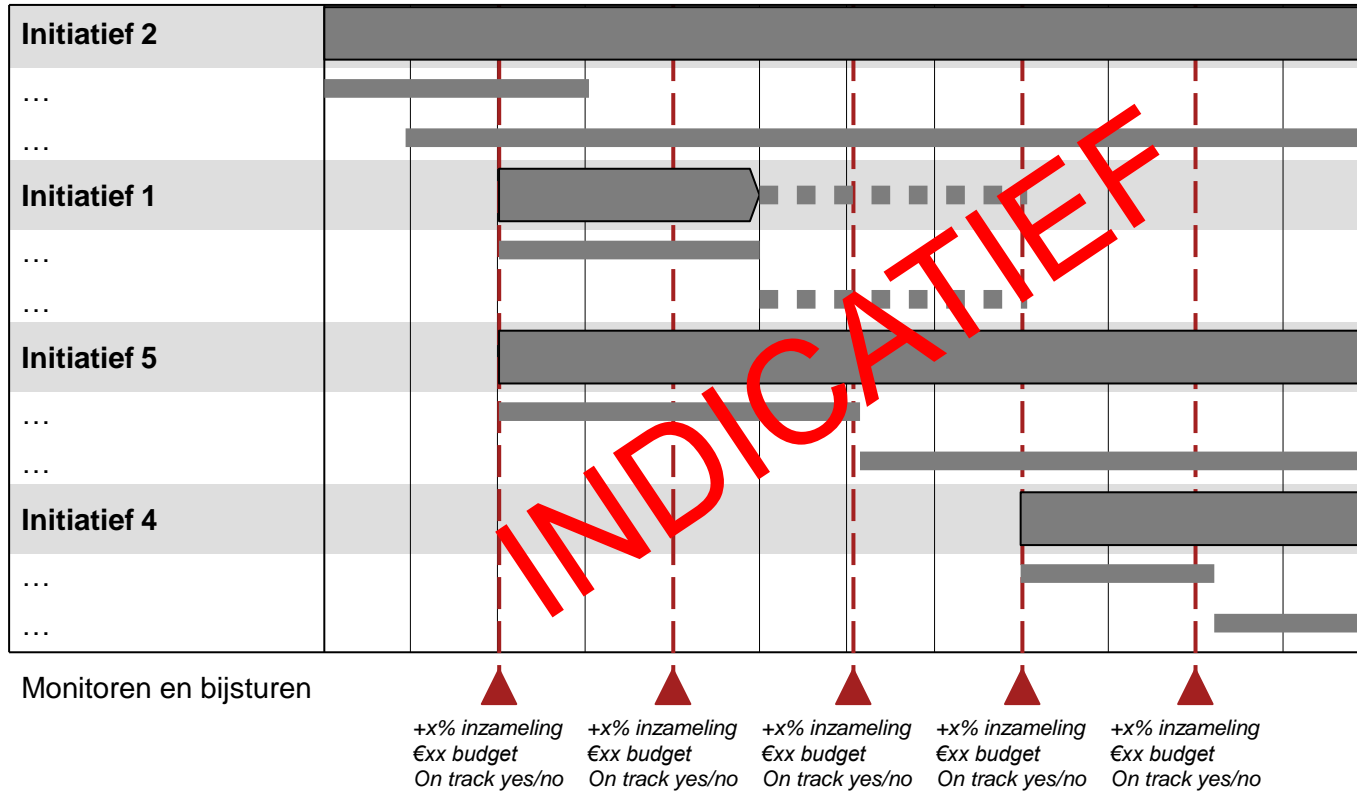
Initiatief 7

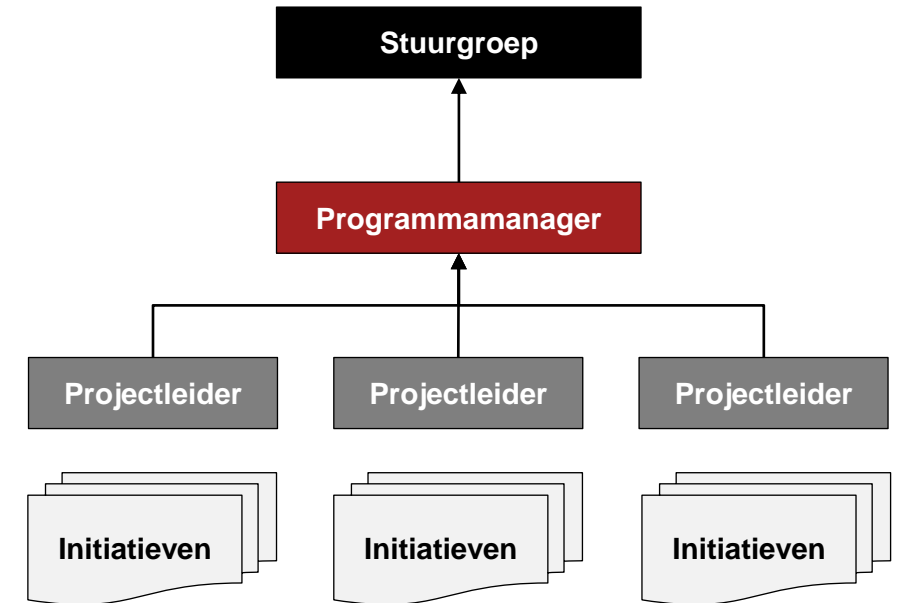
De project charters zijn de basis van het overkoepelende programma plan; voortgang plan wordt gemonitord en (bij)gestuurd door een programmaorganisatie

Overkoepelend programma plan plus programmaorganisatie (illustratief)

Tijdslijnen programma plan

Programmaorganisatie (nader vorm te geven)

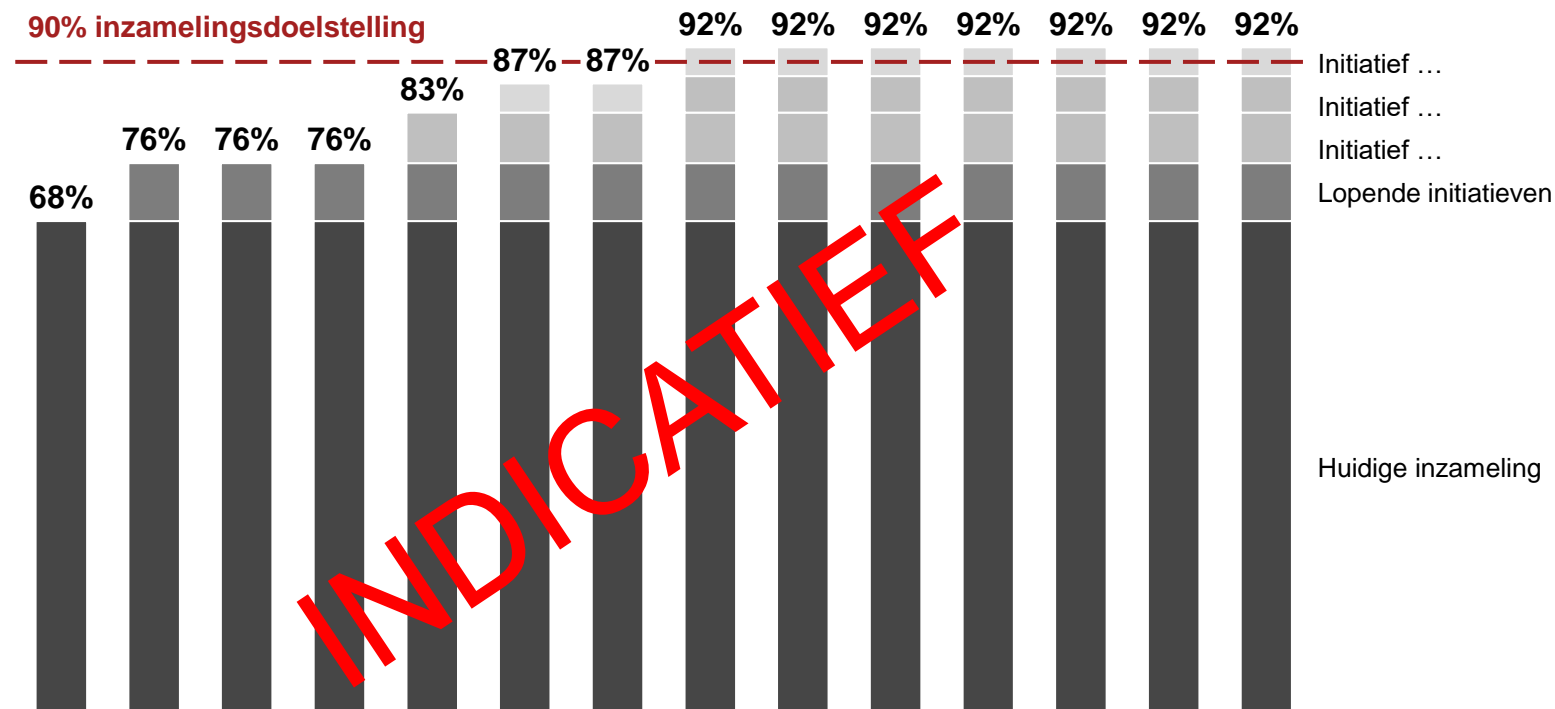

O.b.v. de overkoepelende planning wordt geprognostiseerd wanneer de inzamelingsdoelstelling behaald wordt; aanvullend wordt voortgangsdashboard ingericht

Initiatieven: Impact over tijd (illustratief)

Geschatte impact initiatieven over tijd, %

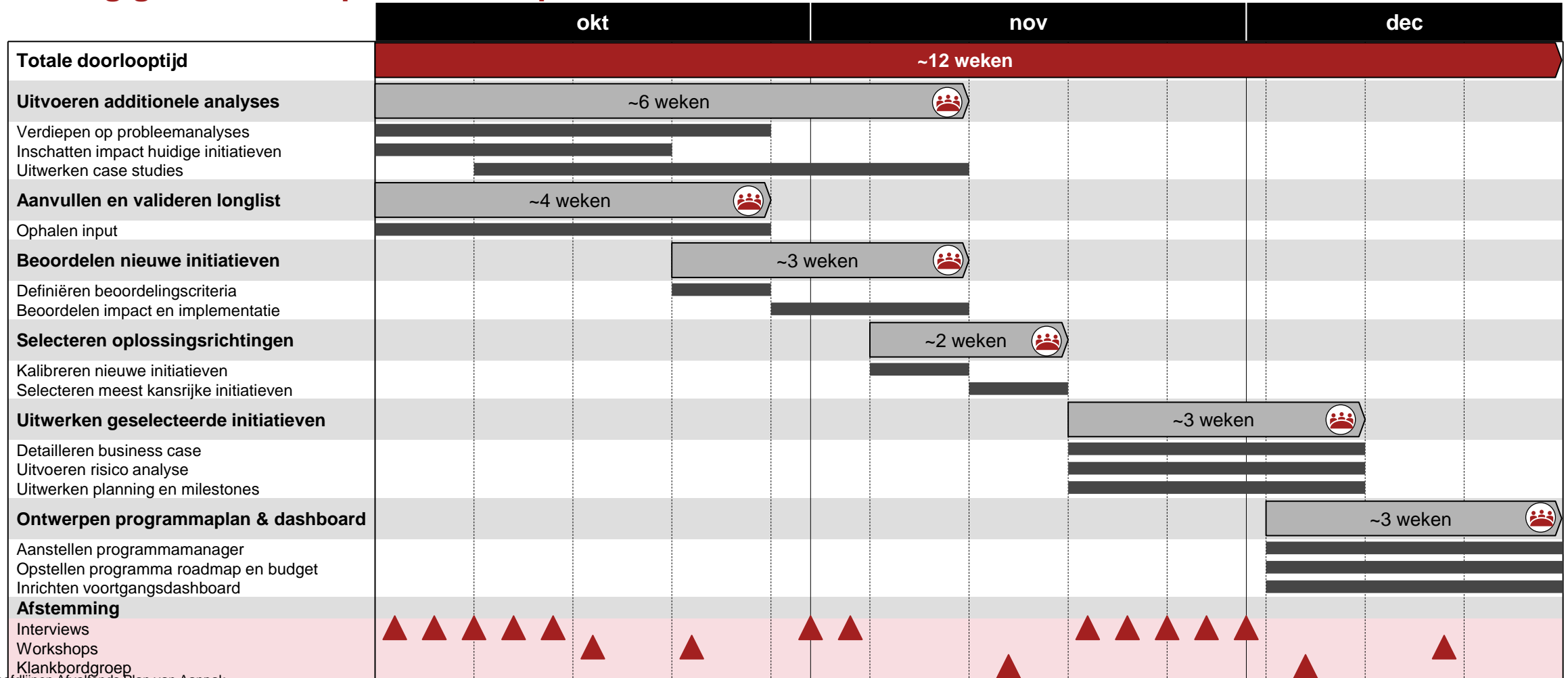
Zodra tijdslijnen van geselecteerde initiatieven bekend zijn, kan geprognostiseerd worden op welke termijn de 90% inzameldoelstelling in zicht komt

Voortgangsdashboard

- In aanvulling op het programma plan wordt een **voortgangsdashboard** ingericht; dit dashboard wordt gebruikt om stakeholders waaronder het **ILT** op frequente basis te **informer**
- Dit dashboard geeft inzicht in de **voortgang** van de **inzameling** langs kwantitatieve en kwalitatieve dimensies:
  - Voorbeelden van **kwantitatieve dimensies** zijn het inzamelresultaat (met bijv. uitsplitsing tussen grote en kleine drankflessen), het aantal RVM's en het aantal vrijwillig innamepunten
  - Voorbeelden van **kwalitatieve dimensies** zijn de campagne en andere communicatie/activatie initiatieven

De verdere detaillering van het PvA heeft een doorlooptijd van ~12 weken; hierbij wordt frequent met stakeholders afgestemd

Planning gedetailleerd plan van aanpak

SAMENVATTING

Inzameling '22 plastic flessen blijft nog achter bij wettelijke norm; dit hoofdlijnen PvA bevat een initiële probleemanalyse, case study en overzicht lopende initiatieven

Samenvatting (1/5)

Context

- Om zwerfafval te verminderen is de statiegeld regeling de afgelopen jaren uitgebreid naar kleine plastic drankflesjes
- De inzameling 2022 blijft nog achter bij wettelijke norm: een stijging van 22%-punt is nodig om de inzameldoelstelling op drankflessen van 90% te realiseren
- Inspectie Leefomgeving en Transport heeft het Afvalfonds gewaarschuwd en verwacht o.a. een analyse naar de oorzaken voor de te lage inzameling en het daaruit volgende Plan van Aanpak
- Het Plan van Aanpak bevat een probleemanalyse naar de oorzaken voor het niet behalen van de doelstelling en het daaruit volgende programma plan: *wat gaat gedaan worden om de inzameling te verhogen?*
- Dit document is het hoofdlijnen Plan van Aanpak, waarin focus ligt op de initiële probleemanalyse, case study voor Noorwegen (case studies voor Malta en Litouwen worden in het vervolg toegevoegd), lopende initiatieven en vervolgstappen:
  - Initiële probleemanalyse: geeft een eerste indicatie wat de oorzaken zijn van de te lage inzameling van plastic flessen via het statiegeld systeem en aan welke knoppen gedraaid kan worden om de inzameling te verhogen
  - Lopende initiatieven: zet uiteen welke initiatieven al in gang zijn gezet om inzameling van plastic drankflessen via het statiegeldsysteem te verhogen
  - Case study: beschrijft welke 'lessons learned' getrokken kunnen worden uit de inrichting van het statiegeldsysteem in Noorwegen
  - Vervolgstappen: geeft overzicht van stappen om PvA te detailleren, o.a.: verdiepen probleemanalyse (bijv. impact van hoogte statiegeld op inlevergedrag en evt. uitbreiding van inname infrastructuur) en toevoegen van case studies

Er is geen éénduidige oorzaak voor de misgelopen inzameling: infrastructuur, consumenten gedragen en scope van het systeem hebben allemaal invloed

Samenvatting (2/5)

Initiële probleemanalyse

- Drie draaiknoppen beïnvloeden de inzameling van plastic flessen; deze dienen als basis voor de initiële probleemanalyse:
  1. Infrastructuur en logistiek; de behoeften om statiegeldproducten in te nemen, te transporteren, te verwerken, en te registreren
  2. Consumentengedrag; de kennis en motivatie van consumenten om drankflessen met statiegeld al dan niet in te leveren, bij het PMD of restafval te doen
  3. Scope van het systeem; welke flessen meetellen in de inzameldoelstelling e.g. type dranken en flessen onderdeel van het statiegeldsysteem
- Er is geen eenduidige oorzaak van de misgelopen inzameling: de scope van het statiegeldsysteem, consumentengedrag en infrastructuur hebben allemaal invloed:
  - Infrastructuur: deel van alle plastic flessen wordt mogelijk niet ingeleverd door een gebrek aan innamepunten; tevens wordt een deel van de flessen niet geaccepteerd of geadministreerd
  - Consumentengedrag: bij deel van consumenten ontbreekt waarschijnlijk kennis over het statiegeldsysteem, infrastructuur en producten; voorlichting heeft nog niet iedereen bereikt
  - Scope systeem: deel van de misgelopen inzameling is gedreven door de scope van het huidige systeem: 20% van alle plastic flessen valt buiten het statiegeldsysteem en de bijdrage aan de inzameling uit andere stromen (e.g. PMD) is gemaximeerd op 5%
- Additionele inzichten (welke te gebruiken zijn voor bepalen van nieuwe initiatieven) zijn:
  - Een groot deel van de flessen zonder statiegeld is PET (klein); opname in het statiegeldsysteem verhoogt mogelijk de inzameling
  - 'Out of Home' belandt 11% aan statiegeldflesjes in reguliere inzamelstromen (zoals de PMD- en afvalbak); voor 'home' is dit 4%
  - RVM's zijn geconcentreerd bij supermarkten; meer RVM's op overige locaties realiseren kan versneld worden door de medewerking van de lokale-/Rijksoverheid en andere ketenpartners

In 2023 lopen 17 initiatieven om de inzameling te verhogen; hierbij wordt samengewerkt met meerdere publieke/private partijen

Samenvatting (3/5)

Lopende initiatieven

- Er is niet één 'silver bullet' om inzameling te verhogen; voor veel draaiknoppen zijn 1ste initiatieven gestart
- In 2023 lopen 17 initiatieven waarin met o.a. gemeenten, luchthavens, stations en onderwijsinstellingen wordt samengewerkt om de inzameling te verhogen, waaronder:
  1. Om de inname van verpakkingen in supermarkten te verhogen wordt in 2023 €125 mln. geïnvesteerd in meer innamepunten in de supermarkt en uitbreiding van het innamesysteem aan de achterkant
  2. Het Out of Home segment wordt geadresseerd door het uitbreiden van infrastructuur en lanceren van activatie campagnes
  3. Met behulp van doorlopende mediacampagnes worden bewustwording en activatie gestimuleerd bij consumenten; Afvalfonds onderkent het belang van gedragsverandering en onderzoekt dit nader met externe expertise (deze verschaft ook input op het programma plan)
  4. Het statiegeldsysteem is opengesteld voor sap en zuivel in 2023, gesprekken lopen met meerdere producenten welke willen deelnemen (bijna de helft van de sapflessen is reeds onderdeel van het statiegeldsysteem)

Het Noorse statiegeldsysteem voor plastic flessen biedt 'lessons learned' voor Nederland; deze worden nog aangevuld met 'lessons learned' uit Malta en Litouwen

Samenvatting (4/5)

Case study Noorwegen

- Een case study naar Noorwegen is toegevoegd, omdat Noorwegen ruimschoots de inzamelingsdoelstellingen van 90% behaalt, en internationaal als 'best practice' wordt gezien¹ (voor Malta en Litouwen worden ook case studies uitgewerkt)
- Op basis van het Noorse statiegeldsysteem zijn 'lessons learned' geïdentificeerd:
  - Behalen van de inzamelingsdoelstelling in Noorwegen heeft nodige inspanning van betrokken partijen (o.a. producenten/importeurs en retailers) en tijd gevergd; hierbij zijn operationele uitdagingen zoals bijvoorbeeld complexiteit van logistiek en dure online inname geadresseerd
  - 93% van de ingezamelde plastic flessen wordt ingezameld via innameautomaten (RVM's) in supermarkten; hierin spelen ook 70 bulk RVM's een rol. Deze innameautomaten kunnen 100 plastic flessen per minuut verwerken
  - Noorwegen heeft strikte wettelijke eisen voor het statiegeldlogo; zo moet het statiegeldbedrag vermeld staan op het logo
  - Via campagnes worden Noren al op jonge leeftijd gestimuleerd om in te zamelen; hierbij worden bekendheden en 'influencers' ingezet
  - Het succes van de inzameling wordt mede gedreven door het grote milieubewustzijn bij de Noren

Noot: In het inzamelresultaat van Noorwegen tellen ook drankverpakkingen teruggewonnen uit nascheiding of verbrand voor opwekking van energie mee – daarnaast heeft de grote import van Zweedse drankverpakkingen mogelijk impact op de inname

In de komende ~12 weken wordt het Plan van Aanpak gedetailleerd met extra analyses, toevoeging case studies, detaillering initiatieven en voortgangsdashboard

Samenvatting (5/5)

Vervolgstappen

- In de komende periode wordt verdere invulling gegeven aan het PvA:
  - Verdiepen van de initiële probleemanalyse om de inzichten te valideren en aan te scherpen (o.a. analyseren van impact teruggave en hoogte statiegeld en de spreiding van innamepunten)
  - Uitwerken van case studies voor Malta en Litouwen om 'lessons learned' te identificeren
  - Inschatten van de impact van de huidige initiatieven op het verhogen van de inzameling en bepalen van het resterende 'gat'
  - Aanvullen, selecteren en detailleren van nieuwe initiatieven om de inzameling te verhogen en het resterende 'gat' te dichten
- Bovenstaande uitkomsten worden gecombineerd in een overkoepelend programma plan (hierin worden ook de inzichten van het bureau gespecialiseerd in gedragsverandering opgenomen). Dit plan wordt door een programmaorganisatie uitgevoerd en bewaakt
- De voortgang wordt bijgehouden in een dashboard; dit dashboard wordt gebruikt om stakeholders waaronder het ILT frequent te informeren over de stand van zaken rond de inzameling (bijv. de inzamelingsresultaten, de aantallen RVM's en vrijwillige innamepunten en campagnes)
- De verdere detaillering van het PvA heeft een doorlooptijd van ~12 weken; hierbij wordt frequent met stakeholders afgestemd

APPENDIX

- I. SCOPE EN PROCES**
- II. BRONNENOVERZICHT**
- III. PROJECT CHARTERS**

Reikwijdte van het onderzoek en beschikbaarheid informatie

Scope & proces

Doel en scope van de opdracht

Toelichting

Dit rapport heeft als doel op hoofdlijnen een plan van aanpak op te stellen voor de verhoging van inzameling van plastic flessen om de doelstelling van 90% inzameling te realiseren. Nadere uitwerking dient plaats te vinden in de komende maanden

Diepte van analyse

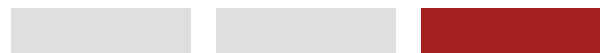

Beperkt

Volledig

Voorliggend onderzoek bevat een eerste probleemanalyse. Het onderzoek is in een relatief kort tijdbestek uitgevoerd. Daarom beschouwen wij de scope en diepte van het onderzoek als "midden". Om inzichtelijk te maken wanneer de inzamelingsdoelstelling gerealiseerd kan worden zijn aanvullende analyses nodig om nieuwe initiatieven verder te onderzoeken. De toegang en duidelijkheid van de informatie is volledig, maar vanuit het perspectief van een hoofdlijnen document waar nadere uitwerking en analyses de komende maanden nog dienen plaats te vinden

Toegang tot betrokkenen

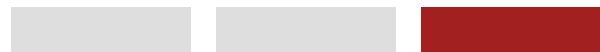

Beperkt

Volledig

Wij hebben toegang gehad tot meerdere betrokkenen binnen het Afvalfonds, experts van de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) en Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) om inzichten op te halen en te toetsen. Echter, gezien de korte doorlooptijd hebben we met een selectie van experts gesproken

Toegang tot informatie

Beperkt

Volledig

Dit document is opgesteld op basis van interne data, bedrijfsrapportages, beleid en memo's van het Afvalfonds en Statiegeld Nederland, voorgaand onderzoek van Motivaction, EY Parthenon, OC&C, ZIGT, Hdvm, interviews en werksessies met het bestuur en medewerkers van het Afvalfonds, interviews met experts van NLFI en CBL en externe experts uit het buitenland, gecombineerd met publieke data en expertise vanuit het PwC netwerk. In het vervoltraject zullen aanvullende analyses worden uitgevoerd waarvan op dit moment de informatie nog niet beschikbaar is – dit is in het document aangegeven

Duidelijkheid van informatie

Beperkt

Volledig

De verstrekte informatie heeft ons in staat gesteld inzicht en begrip te krijgen in de markt en een redelijke basis geboden om de belangrijkste drijfveren en problemen van de markt te analyseren. De beschikbare informatie en data waren duidelijk. Eventuele onduidelijkheden (bv. terminologie) zijn opgehelderd tijdens interviews en werksessies

Belangrijke scope opmerkingen en richtlijnen voor gebruik van dit rapport

PwC Strategy& werkt in opdracht van het Stichting Afvalfonds Verpakkingen (hierna: Afvalfonds) en ondersteunt het Afvalfonds bij het opstellen van het Plan van Aanpak. Dit document is hier de uitwerking van. Het Plan van Aanpak is uitdrukkelijk een Plan van Aanpak van Afvalfonds, en niet van PwC Strategy&. We hebben onze werkzaamheden gebaseerd op de aan ons ter beschikking gestelde informatie door het Afvalfonds. Wij hebben aangenomen dat deze informatie juist, volledig en niet misleidend is. Wij hebben geen accountantscontrole uitgevoerd met betrekking tot deze informatie, noch een beoordeling gericht op het vaststellen van volledigheid en juistheid daarvan conform internationale audit- of reviewstandaarden

APPENDIX

I. SCOPE EN PROCES

II. BRONNENOVERZICHT

III. PROJECT CHARTERS

Voor het onderzoek is een brede groep betrokkenen en experts geïnterviewd, daarnaast is gebruik gemaakt van documentatie

Bronnenoverzicht

Interviews	Documentatie
<p>Afvalfonds</p> <ul style="list-style-type: none"> • CEO • CFO • Projectleider • Legal counsel • Accountmanagers <p>Experts FNLI & CBL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coca Cola • Heineken • Swinkels <p>Externe experts</p> <ul style="list-style-type: none"> • PwC Norway • Infinitum Norway 	<p>Intern</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afvalfonds - Q&A statiegeld • Statiegeld NL - Regeling RVM voor bestaande winkels zonder een RVM • Statiegeld NL – Memo advies toevoegen zuivel aan statiegeldsysteem op vrijwillige basis • Statiegeld NL - Beleid Innamepunten • Statiegeld NL - Update communicatie en verbeterprogramma bestuur • Statiegeld NL - Verbeterprogramma innamepunten • Afvalfonds - Kerngegevens buitenlandse statiegeldsystemen <p>Externe onderzoeken</p> <ul style="list-style-type: none"> • EY Parthenon - Uitbreiden statiegeld (2018) • OC&C – Financieel systeemontwerp statiegeld blik (2022) • Motivaction - Drivers en voorkeuren voor het inleveren van kleine PET-flessen (2023) • ZIGT - 1-meting blik (2023) • HDVM – flitspeiling (2023) • Reloop 2022 – Global deposit book • Infinitum jaarrapporten • CE Delft - Statiegeld op kleine plastic flesjes

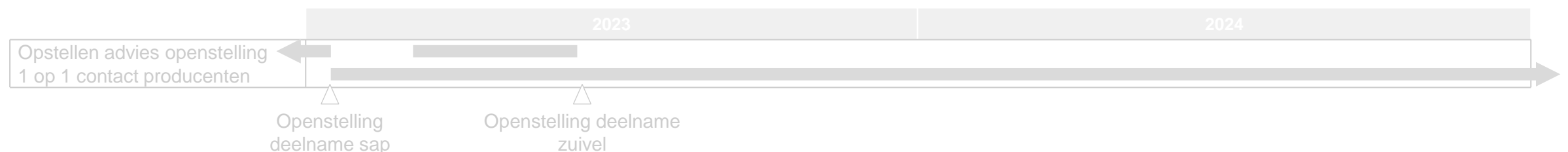
APPENDIX

- I. SCOPE EN PROCES
- II. BRONNENOVERZICHT
- III. PROJECT CHARTERS**

Elk initiatief is SMART gedefinieerd en gedetailleerd uitgewerkt in een project charter

Projectcharter – Vrijwillige deelname statiegeldsysteem

Samenvatting	
Naam initiatief	Vrijwillige deelname statiegeldsysteem
Draaiknop	Scope
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Openstelling vrijwillige deelname aan het statiegeldsysteem voor producenten van sap vanaf Januari 2023 2. Openstelling vrijwillige deelname aan het statiegeldsysteem voor producenten van zuivel vanaf Juni 2023
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>De scope van het systeem uitbreiden naar andere productsoorten dan enkel fris en water. Voor sap en zuivel is het systeem opengesteld op vrijwillige basis onder o.a. voorwaarden aan de materiaalsoort en de afmeting. De dialoog met producenten is reeds opgestart in 2022 om vrijwillige deelname te faciliteren. Er wordt gepraat met meerdere zuivel producenten om deelname aan het systeem te faciliteren, ook vinden er nog constant gesprekken plaats met sap producenten.</p> <p>Specifiek & Meetbaar – doelstellingen zijn concreet en gekwantificeerd</p> <p>Acceptabel & Realistisch & Tijdgebonden – door de planning inzichtelijk te maken ontstaat een realistisch beeld van het verwachte tijdsfad dat getoetst kan worden aan de doelstellingsverwachting</p>

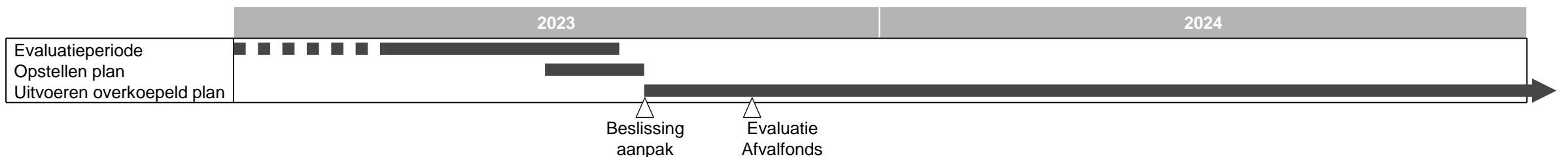
Supermarkten investeren €125 mln in 2023 om de inname in supermarkten te verbeteren

Projectcharter – Inname verpakkingen in supermarkten

Samenvatting

Naam initiatief	Inname verpakkingen in supermarkten
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Supermarkten ondernemen zelf actie met als doel het verbeteren van de inname voor de consument (e.g. minder rijen, geen defecte RVM's) in de supermarkt in 2023 en de periode hierna 2. Investeren van €125 miljoen voor het einde van 2023 om hogere inname via supermarkten te realiseren waarbij het aantal RVM's in supermarkten wordt gebalanceerd met de capaciteit van het systeem aan de achterkant
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Consumenten lijken soms problemen te ervaren bij het inleveren van fles/blik met statiegeld in de supermarkt voorbeelden hiervan zijn rijen voor de RVM, defecte RVM's en een vieze RVM hoek. Met het oog op het bevorderen van een hogere inname in supermarkten, zijn er dit jaar al aanzienlijke investeringen gedaan en zullen er nog verdere investeringen volgen in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding aantal RVM's in supermarkten, hierbij worden er ofwel automaten bijgeplaatst ofwel de capaciteit van de automaten wordt vergroot - Uitbreiding innamesysteem aan de achterkant, waarbij wordt geïnvesteerd in extra tel- en sorteermachines, opvoerbanden, persen en opslagruimte

Fasering¹

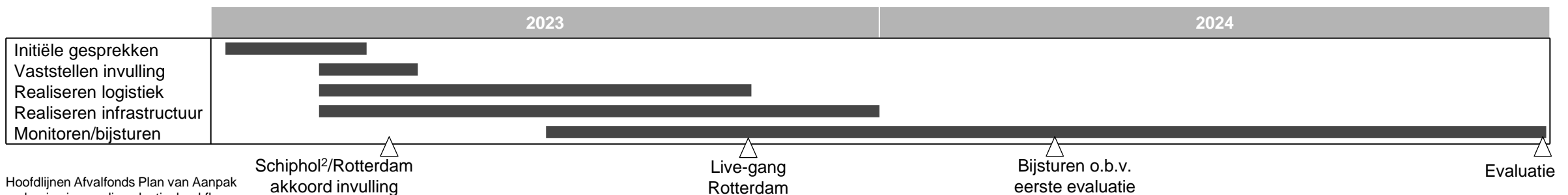
Het inlevergemak wordt verhoogd voor consumenten op vliegvelden door plaatsing van RVM's en bakken

Projectcharter – Verbeterprogramma innamepunten vliegvelden

Samenvatting

Naam initiatief	Verbeterprogramma innamepunten Vliegvelden
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plaatsing 6 RVM's en een nader te bepalen hoeveelheid gescheiden afvalbakken en donatiebakken op Schiphol voor eind 2023 2. Behouden huidige RVM's en plaatsing nader te bepalen hoeveelheid bakken op Eindhoven Airport voor eind 2023 3. Plaatsing 1 RVM's, 20 gescheiden afvalbakken, 5 donatiebakken op Rotterdam Airport voor eind 2023
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Samenwerken met vliegvelden ter realisatie hogere inname van met name kleine flesjes. Er zal worden ingezet op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meer innamepunten - Betere inname bij bestaande innamepunten - Afspraken op maat met relevante stakeholders - Samenwerkingen met Tikkie (afhankelijk van vliegveld) <p>Uiteindelijk moet het programma het gemak voor de consument voor inleveren buitenshuis vergroten.</p>

Fasering¹

1) Tijdelijk afhankelijk van risico's 2) Contracten worden momenteel herzien

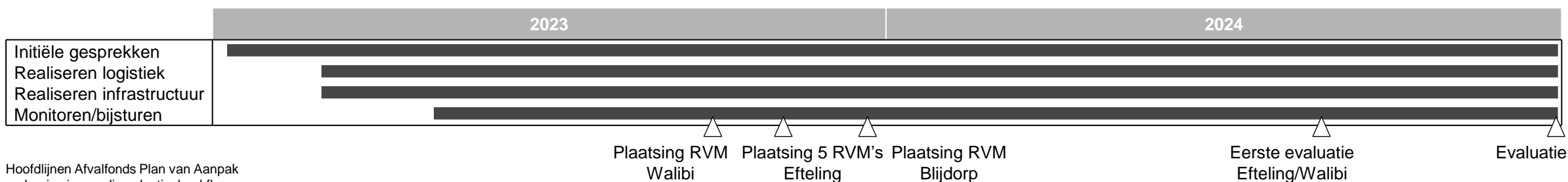
Het inlevergemak wordt verhoogd voor consumenten in de grootste attractieparken door gestandaardiseerd pakket RVM's en bakken

Projectcharter – Verbeterprogramma innamepunten dag- & attractieparken

Samenvatting

Naam initiatief	Verbeterprogramma innamepunten Attractieparken
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plaatsing 1 RVM met compactie per 1 mln bezoekers/jr in de grootste attractieparken met het streven om dit te realiseren voor eind 2024 2. Plaatsing 1 statiegeldbak naast restafvalbak per 100.000 bezoekers/jr in de grootste attractieparken met het streven om dit te realiseren voor eind 2024 3. Plaatsing 1 donatiebak per 500.000 bezoekers/jr in de grootste attractieparken met het streven om dit te realiseren voor eind 2024
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	Samenwerken met attractieparken ter realisatie hogere inname van met name kleine flesjes. Na overleg met verschillende stakeholders is een standardpakket overeengekomen (zie bovenstaande doelstellingen). Het doel is om in de grootste attractieparken in Nederland deze infrastructuur te realiseren. Onder deze attractieparken vallen: Efteling, Duinrell, Slagharen, Walibi, Toverland, Hellendoorn, Julianatoren, Drievliet, Plopsa Indoor, Tivoli en Madurodam.

Fasering¹

Het inlevergemak wordt verhoogd voor scholieren door plaatsing RVM's met tikkie in MBO, HBO, Universiteiten en VO instellingen

Projectcharter – Verbeterprogramma innamepunten onderwijsinstellingen

Samenvatting

Naam initiatief	Verbeterprogramma innamepunten Onderwijsinstellingen
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plaatsing 1 RVM met Tikkie per school in 10 scholen voor eind 2023 als pilot 2. Op basis van succes op scholen uitrol nader te bepalen standaardpakket op basis van pilot naar alle scholen in Nederland gedurende 2024
Potentie extra inzameling	n.t.b.

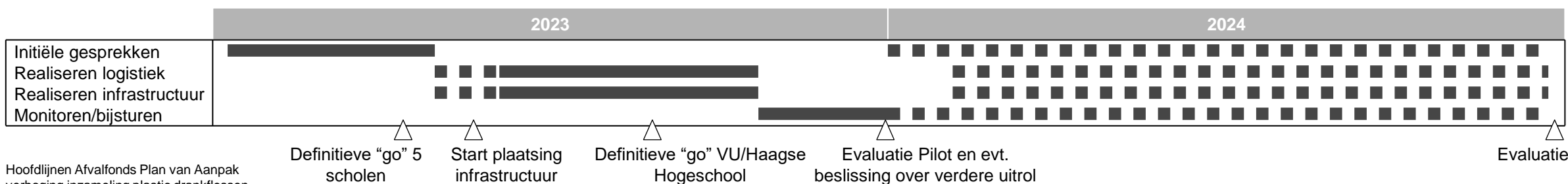
Beschrijving

Samenwerken met onderwijsinstellingen ter realisatie hogere inname van met name kleine flesjes. Na initieel overleg met 5 onderwijsinstellingen (3 middelbare scholen, 1 HBO en 1 MBO instelling) is een standaardpakket overeengekomen (zie doelstelling 1). Tijdens deze pilot zullen antwoorden op o.a. de volgende vragen duidelijk moeten worden:

- Waar kunnen de RVM's het best geplaatst worden?
- Hoe kan de schoonmaak en het onderhoud het best georganiseerd worden?
- Hoe wordt de oplossing van storingen afgehandeld?
- Hoe kan de logistiek het best worden ingericht?

Het voornemen is om dit standaardpakket uiteindelijk uit te rollen op scholen in heel Nederland afhankelijk van het inzamelsucces van de eerste 10 pilots op scholen in Nederland.

Fasering¹

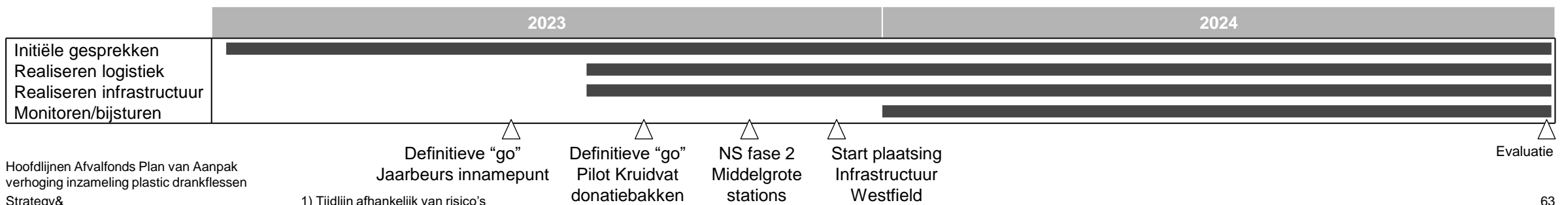
Het inlevergemak wordt verhoogd voor consumenten in Winkels, Horeca en High traffic locaties door plaatsing bakken en RVM's op maat

Projectcharter – Verbeterprogramma innamepunten winkels, horeca en high traffic locaties

Samenvatting

Naam initiatief	Verbeterprogramma innamepunten Winkels, Horeca en high traffic locaties
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plaatsing 36 inzamelbakken en 4 RVM's met Tikkie en compactor bij horecapleinen en de twee ingangen van Westfield Mall of the Netherlands voor eind 2023 als pilot 2. Plaatsing innamepunten gedurende eind 2023 en 2024 in verschillende winkelcentra, Horecapunten en andere high traffic locaties 3. Op basis van succes pilot uitrol nader te bepalen gedurende 2024
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Samenwerken met verschillende partijen ter realisatie hogere inname van met name kleine flesjes. Een eerste pilot zal plaatsvinden in Westfield Mall of the Netherlands. Hiernaast zal ook dit jaar fase 2 van het realiseren van innamepunten bij de NS stations starten. Gedurende eind 2023 en 2024 zullen in steeds meer winkelcentra, horeca en high traffic locaties innamepunten komen. Momenteel lopen gesprekken met onder andere de Jaarbeurs, de RAI, Ahoy, AFAS live (akkoord bakken), Ziggo Dome (akkoord bakken), tankstations, bioscopen, de Kruidvat, Action, Ikea (akkoord over bakken bereikt), verschillende fashion outlets, Haagse hoteloverleg (akkoord bakken in lobby) en er worden constant nieuwe gesprekken opgestart met nieuwe partijen.</p>

Fasering¹

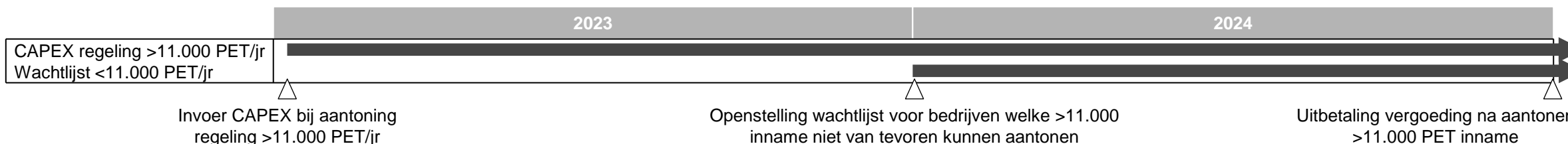
Met de CAPEX regeling wordt de aanschaf van een RVM aantrekkelijker met name voor niet-verplichte innamepunten

Projectcharter – CAPEX regeling incl. kleine winkels

Samenvatting

Naam initiatief	CAPEX regeling incl. kleine winkels
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	1. Het direct leveren van CAPEX aan winkels voor de koop van een RVM, in plaats van dit integreren in de handling fee per blikje/flesje met statiegeld tot tenminste 2025
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Werking regeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Normaal vergoedt de handling fee de inname OPEX en CAPEX per ingenomen blikje/flesje naar mate er meer wordt ingenomen - Om de investering in een machine aantrekkelijker te maken krijgen winkels met deze regeling effectief 61% van hun investering in een RVM direct vergoed zonder te hoeven innemen - Afhankelijk van de populariteit van de regeling wordt ofwel in 2024 ofwel in 2025 de regeling opengesteld voor winkels welke niet kunnen aantonen >11.000 PET/jr in te nemen

Fasering¹

Hoofdlijnen Afvalfonds Plan van Aanpak
verhoging inzameling plastic drankflessen

Strategy&

1) Tijdelijk afhankelijk van risico's

Er wordt actief gezocht naar een oplossing voor de zwerfafvalproblematiek a.g.v. statiegeld; pilots vanuit Afvalfonds bieden mogelijk een oplossing

Projectcharter – Aanpak zwerfafvalproblematiek gemeentes

Samenvatting

Naam initiatief	Aanpak zwerfafvalproblematiek gemeentes
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	1. Gemeentes ondersteunen bij het aanpakken van de zwerfafvalproblematiek als gevolg van statiegeld in 2023 en 2024
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	Er wordt actief gewerkt aan oplossingen voor de zwerfafvalproblematiek binnen gemeentes door Statiegeld Nederland en Afvalfonds. Met name het leeghalen van afvalbakken door zogenaamde “statiegeldjagers” en het hieruit voortvloeiende zwerfafval is een groot probleem. Ter mitigatie wordt momenteel in acht gemeentes een pilot uitgevoerd met doneerringen. Verder zal een pilot worden uitgevoerd met speciale bakken welke voorzien zijn van een “klepje” aan de onderkant zodat blik/fles met statiegeld uit de bak kan worden gehaald zonder dat er in de afvalbak hoeft te worden gegraid.

Fasering¹

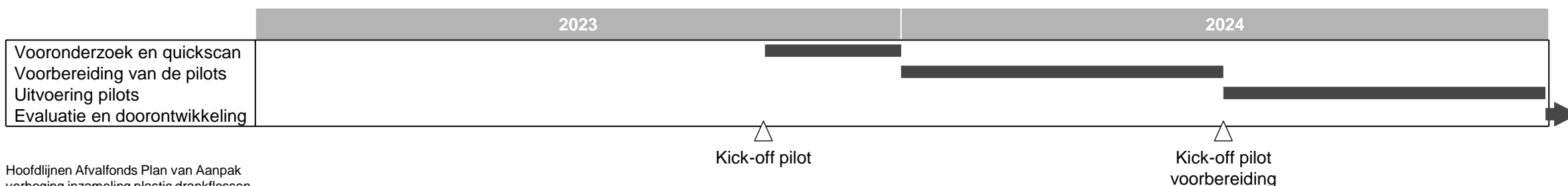
Bij een Pilot i.s.w. Natuur- en Milieu Federatie NH worden wijkbewoners actief betrokken bij het verhogen van de inzameling

Projectcharter – Pilot met Natuur- en Milieu Federatie Noord-Holland

Samenvatting

Naam initiatief	Pilot met Natuur- en Milieu Federatie Noord-Holland
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samenwerken met de Natuur- en Milieu Federatie Noord-Holland om wijkbewoners actief te betrekken bij het verhogen van de inzameling in 2023, 2024 en 2025 2. Creëren van een optimaal en schaalbaar “buurtconcept”, lokale impact, startklaar netwerk aan partners om oplossingen uit te rollen in heel NL en het vinden van voorbeelden en bewijzen die laten zien dat inzameling op wijkniveau kansrijk is
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Het Afvalfonds Verpakkingen wil graag aan de slag met concrete projecten om ervaringen op te doen en manieren te ontwikkelen die op grote schaal meteen toegepast kunnen worden. In de vorm van een pilot zal de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland bijdragen aan het ontwikkelen van nieuwe breed toepasbare oplossingen om de inzameling van drankblikjes en kleine flesjes verder te stimuleren en deze oplossingen dan ook samen met collega organisaties verder uitrollen in Nederland.</p>

Fasering¹

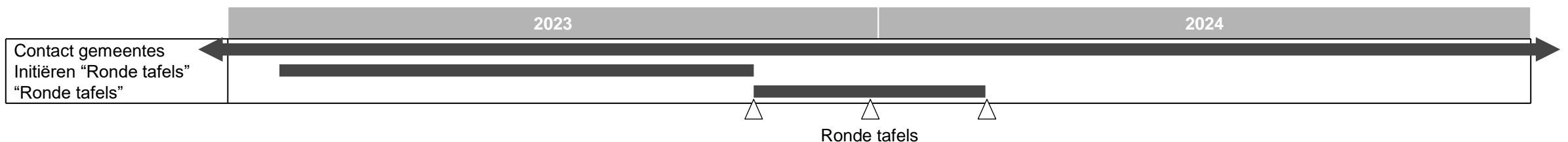
“Ronde tafels” met gemeenten dienen om voorlichting te geven en behoeften voor maatwerk te identificeren

Projectcharter – “Ronde tafels” met gemeentes

Samenvatting

Naam initiatief	“Ronde tafels” met gemeentes
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Om tafel zitten in ten minste 3 ronde tafels met een selectief aantal gemeentes om problemen met betrekking tot het statiegeldsysteem in kaart te brengen, best practices/oplossingen te delen en eventuele input vanuit gemeentes op te halen voor eind 2024 2. Extra voorlichting geven aan gemeentes m.b.t. statiegeldrapers en deze rapers voorzien van prikkers en handschoenen voor eind 2024
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Voeren van gesprekken met de gemeentes in Nederland en bespreken de volgende agendapunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gezamenlijk in kaart brengen van de problematiek per gemeente met betrekking tot o.a. afvalbakken en “statiegeldrapers” - Vertegenwoordigers van burgemeesters en wethouders kunnen meedenken over oplossingsrichtingen <p>Primair is het doel van deze “Ronde tafels” het delen van informatie, echter als resultaat zou de impact in gemeentes de volgende vormen aan kunnen nemen: opzet samenwerkingen met Leger des Heils/buurtcentra ter mobilisatie “statiegeldrapers”, delen oplossingen met betrekking tot bakken (e.g. doneerringen of speciale afvalbakken met “bakje” onderin om fles/blik met statiegeld uit te halen) en het in kaart brengen van hot spots waar indien noodzakelijk RVM's geplaatst kunnen worden.</p>

Fasering¹

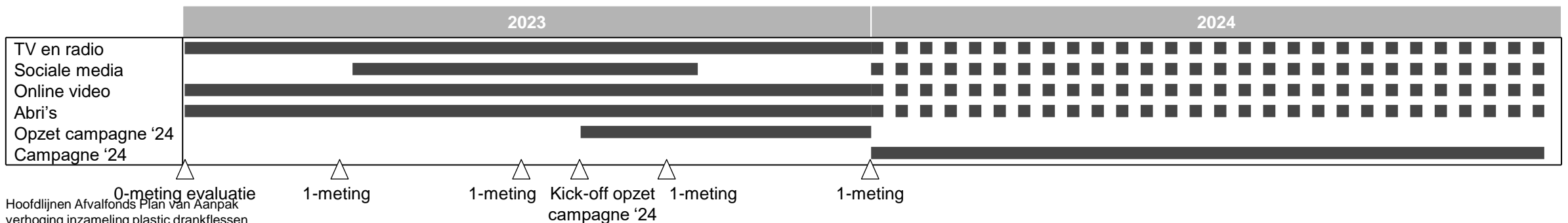
Consumenten worden geïnformeerd en geactiveerd met een always on mediacampagne, de 2024 campagne wordt reeds opgezet met focus op activatie

Projectcharter – Mediacampagne bewustwording/activatie

Samenvatting

Naam initiatief	Mediacampagne bewustwording/activatie
Draaiknop	Consumentengedrag
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> Het opzetten van een campagne met als doelen bewustwording en met name activatie; de doelgroep is iedere Nederlander met als focusgroep 30 minners; de campagne loopt tot eind 2023 Vanaf Augustus wordt er reeds gewerkt aan een nieuwe campagne voor 2024 met een grotere focus op het realiseren van activatie/gedragsverandering
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Consumenten moeten geïnformeerd en met name geactiveerd worden over het nieuwe statiegeldsysteem op blikjes en flesjes. Op basis van onderzoek en leerpunten uit de campagnes op PET flesjes, zijn in nauwe samenwerking met de werkgroep Communicatie & Activatie plannen uitgewerkt. Deze plannen omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Campagne concept Mediaplan (always on campagne) PR aanpak Ondersteuning P/I's en innamepunten

Fasering¹

Hoofdlijnen Afvalfonds Plan van Aanpak
verhoging inzameling plastic drankflessen
Strategy&

1) Tijdslijn afhankelijk van risico's

De activatie wordt verhoogd op locaties buitenshuis door o.a. samenwerking goede doelen, De Jeugd van Tegenwoordig en statiegeldbakfietsen

Projectcharter – Activatie Out of Home

Samenvatting

Naam initiatief	Activatie Out of Home
Draaiknop	Consumentengedrag: Perceptie en Motivatie
Doelstellingen (Smart)	1. Op tenminste 70 verschillende drukke on-the-go locaties acties voeren, met als doelgroep iedere Nederlander en een focus op activatie van 30 minners in 2023
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	
Op drukke “on-the-go” locaties aanwezig zijn om bewustwording bij de buitenshuis fles/blik gebruiker te realiseren. Verschillende acties buitenshuis zijn opgezet:	
<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking met De Jeugd van Tegenwoordig - Bij inleveren op festivals premiums uitdelen als beloning (e.g. buckethat, waaier, tattoo, drankje) - Statiegeld “Can Cam” waar mensen op de foto kunnen in een levensgroot statiegeldblik - Inzameling voor goede doelen (o.a. samenwerking met ALS fonds via 3FM serious request, Ronald McDonald Fonds) - Inzet statiegeldbakfietsen waar handmatig fles/blik kan worden ingeleverd - Opruimteams op evenementen, high traffic locaties en festivals ter vermindering zwerfafval 	

Fasering¹

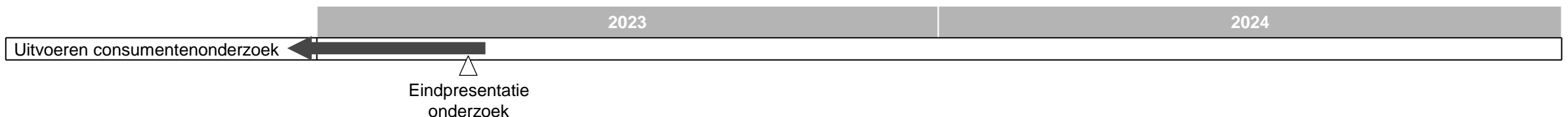
Motivaction heeft uitgebreid consumentenonderzoek gedaan om aanknopingspunten te verkrijgen voor het behalen van de doelstelling

Projectcharter – Consumentenonderzoek Motivaction

Samenvatting

Naam initiatief	Consumentenonderzoek Motivaction
Draaiknop	n.a.
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> Concrete aanknopingspunten verkrijgen voor interventies om de doelstelling van 90% gescheiden inzameling van kleine plastic flessen ('klein PET') te realiseren Antwoord geven op de volgende vragen: <ul style="list-style-type: none"> - Waar kopen en gebruiken consumenten klein PET? - Waar en hoe doen ze klein PET weg? - Waarom leveren ze klein PET vaak niet in, of juist wel? - Welke doelgroepen kunnen daarbij onderscheiden worden en welke verschillen zijn er in doelgroepen wat betreft aankoop en vooral redenen voor (niet) inleveren? - Wat is er nodig om hen wel klein PET in te laten leveren?
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Statiegeld Nederland/Afvalfonds heeft Motivaction gevraagd om een uitgebreid consumentenonderzoek uit te voeren, gericht op gedrag, houding en perceptie van consumenten ten aanzien van het inleveren van kleine plastic flessen.</p> <p>Dit onderzoek moet enerzijds duidelijk maken wat de reden is dat mensen niet inleveren en anderzijds concrete handvatten opleveren voor interventies die bijdragen aan de innamedoelstellingen, zoals communicatiecampagnes over inleveren, soort innamepunten, nabijheid van innamepunten en eventueel zelfs de hoogte van het statiegeld.</p>

Fasering¹

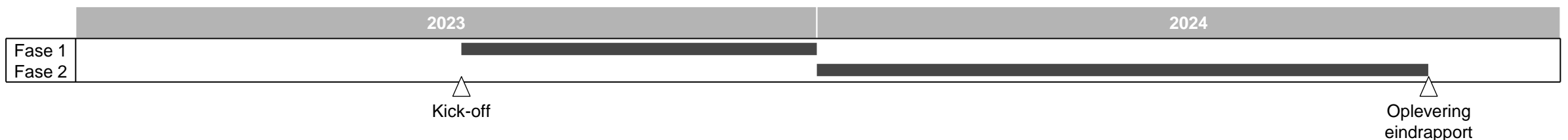
Er wordt een strategisch plan geschreven om consumentengedrag te veranderen m.b.v. een beïnvloedingsblauwdruk

Projectcharter – Onderzoek gedragsverandering

Samenvatting

Naam initiatief	Onderzoek gedragsverandering
Draaiknop	Consumentengedrag
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Strategisch plan schrijven om consumentengedrag te veranderen en inname van statiegeld te laten toenemen ter oplevering in 2024 2. Beïnvloedingsblauwdruk ontwerpen als raamwerk om strategieën, interventies en ideeën op te baseren
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Fase 1: Uitvoeren van een contextueel gedragsonderzoek d.m.v. gedragsinterviews, observaties, 'heterdaad gesprekken' en reeds uitgevoerde onderzoeken. Vormgeven beïnvloedingsblauwdruk die de basis vormt voor strategieën, interventies en ideeën die gedrag echt veranderen.</p> <p>Fase 2: Strategie in Fase 2 hangt af van de resultaten uit Fase 1.</p>

Fasering¹

Er wordt een mobiele RVM en Barcode scanner met Tikkie gebruikt om statiegeld uit te betalen, bewustwording te creëren en mensen te activeren

Projectcharter – Mobiele inname (RVM/Barcode scanner)

Samenvatting

Naam initiatief	Mobiele inname (RVM/Barcode scanner)
Draaiknop	Infrastructuur en logistiek
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inzet 2 mobiele RVM's op festivals, evenementen en andere high traffic locaties (e.g. strand, stadscentra) 2. Voltooien pilot met mobiele barcode scanner in samenwerking met Tikkie voor einde van 2023
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	<p>Mobiele innamepunten worden ingezet om op evenementen en andere tijdelijke locaties de inzameling te verhogen, bewustwording te creëren en mensen activeren om in te leveren. Hiervoor kan worden ingezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mobiele RVM waarbij net als bij een gewone RVM ingeleverd kan worden - Pilot met mobiele barcode scanners waar enkel een iPad en een scanner nodig zijn om met Tikkie statiegeld uit te betalen <p>Afgelopen maanden zijn de 2 mobiele RVM's al uitgebreid ingezet op diverse locaties, ook de mobiele scanners zijn veelvuldig ingezet.</p>

Fasering¹

Er is een landelijke campagne tegen zwerfafval en een landelijke opschoondag

Projectcharter – Landelijke campagne zwerfafval

Samenvatting

Naam initiatief	Landelijke campagne zwerfafval
Draaiknop	Consumentengedrag
Doelstellingen (Smart)	1. Jaarlijks wordt samengewerkt met Nederland Schoon om de landelijke opschoondag te organiseren en een campagne tegen zwerfafval te realiseren
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	In 2023 waren er 50.000 deelnemers voor de landelijke opschoondag, een dag waarop deelnemers de straat op gaan om zwerfafval op te ruimen. Naast het opruimen van zwerfafval dient deze dag tevens ter bewustwording van de effecten van het weggooien van (statiegeld) blik/fles en ander afval op straat. Verder vinden al tientallen jaren landelijke campagnes plaats vanuit Nederland Schoon om mensen bewust te maken dat afval in de afvalbak hoort en niet op straat.

Fasering¹

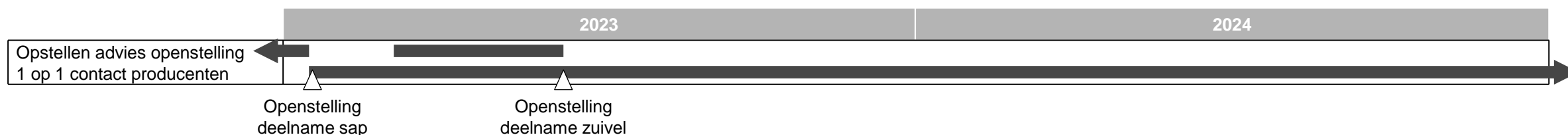
Vrijwillige deelname aan het statiegeldsysteem wordt mogelijk gemaakt, hierdoor wordt de inzameling vergroot welke meetelt voor het 90% doel

Projectcharter – Vrijwillige deelname statiegeldsysteem

Samenvatting

Naam initiatief	Vrijwillige deelname statiegeldsysteem
Draaiknop	Scope
Doelstellingen (Smart)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Openstelling vrijwillige deelname aan het statiegeldsysteem voor producenten van sap vanaf Januari 2023 2. Openstelling vrijwillige deelname aan het statiegeldsysteem voor producenten van zuivel vanaf Juni 2023
Potentie extra inzameling	n.t.b.
Beschrijving	De scope van het systeem uitbreiden naar andere productsoorten dan enkel fris en water. Voor sap en zuivel is het systeem opengesteld op vrijwillige basis onder o.a. voorwaardes aan de materiaalsoort en de afmeting. De dialoog met producenten is reeds opgestart in 2022 om vrijwillige deelname te faciliteren. Er lopen gesprekken met meerdere zuivel producenten om deelname aan het systeem te faciliteren, ook lopen er nog constant gesprekken met sap producenten.

Fasering¹

Er loopt een onderzoek naar waar in de huishoudelijke afvalstromen flesjes/blikjes met statiegeld verdwijnen om gericht inzameling te verhogen

Projectcharter – Onderzoek afvalstromen

Samenvatting

Naam initiatief	Onderzoek afvalstromen
Draaiknop	Scope
Doelstellingen (Smart)	1. Het achterhalen in een onderzoek hoeveel blik/fles met statiegeld verloren gaat in het huishoudelijk afval, oplevering onderzoek november 2023
Potentie extra inzameling	Afhankelijk uitkomst onderzoek (flesjes worden verbrand, blikje kunnen deels worden teruggewonnen uit de bodemassen)
Beschrijving	Een onderzoek wordt gedaan waarbij sampling plaatsvindt bij 40-50 gemeentes om de hoeveelheid blik/fles met statiegeld in de huishoudelijke restafvalstromen vast te stellen. Deze uitgebreide sampling wordt geëxtrapoleerd naar heel Nederland rekening houdend met de specifieke eigenschappen van gemeentes. Hierdoor kan worden vastgesteld hoe groot het deel van statiegeld fles/blik is dat verdwijnt in het restafval.

Fasering¹

